

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
Upravni odjel za socijalnu
politiku i mlade

KLASA:551-01/16-01/1
URBROJ:2170/1-10/3-17-10
Rijeka, 24. 2. 2017.

DAVANJE MIŠLJENJA NA
PRIJEDLOG SOCIJALNOG PLANA
PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE 2017.–2020.

Pročelnica:

Dragica Marač, mag. psych.

Materijal izradio:

Vinko Štimac, dipl. iur.

Napomena: materijalu se prilaže Prijedlog socijalnog plana i Zaključak Savjeta o utvrđivanju Prijedloga socijalnog plana

I. PRAVNA OSNOVA

Članak 52. točka 24. Statuta Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 23/09, 9/13 i 25/13 – pročišćeni tekst) određuje da Župan Primorsko-goranske županije daje mišljenje o prijedlozima odluka koje podnose ovlašteni predlagatelji, osim kada se radi o odlukama koje Skupština donosi na prijedlog Odbora za izbor, imenovanja i dodjelu povelja i priznanja.

Članak 25. stavak 1. Poslovnika o radu Župana Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 23/14, 16/15, 3/16 i 19/16 – pročišćeni tekst) određuje da Župan donosi opće akte kada je to propisano posebnim zakonom, pojedinačne akte kada rješava o pojedinim pravima, obvezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih osoba, te zaključke.

II. OBRAZLOŽENJE

Savjet za socijalnu skrb na sjednici održanoj 23. 2. 2017. godine jednoglasno je usvojio Prijedlog socijalnog plana Primorsko-goranske županije za razdoblje 2017. – 2020., te ga ovim upućuje Županu na daljnje razmatranje i usvajanje.

Savjet je donio zaključak da se Socijalni plan predloži za 4-godišnje razdoblje, od 2017. do 2020. godine, što bi se dobrim dijelom podudaralo i s mandatom Savjeta u ovom sazivu, a i neke aktivnosti ne mogu biti provedene kroz samo jednu godinu. U odnosu na prethodne planove predloženo je spajanje nekih prioritetnih područja ali i uvrštenje novih kategorija (npr. beskućnici). Prijedlog plana sadrži 5 tematskih (prioritetnih) područja: starije osobe; osobe s invaliditetom; djeca i mladi bez odgovarajuće roditeljske skrbi i djeca i mladi s problemima u ponašanju; žrtve obiteljskog nasilja; beskućnici i osobe u siromaštvu.

Svrha navedenog dokumenata je unaprijediti pružanje usluga socijalne skrbi namijenjenih djeci, mladima, odraslim i starijim osobama u nepovoljnom položaju na području Primorsko-goranske županije kako bi se spriječila njihova institucionalizacija i pomoglo onima koji su smješteni u institucijama da mogu napustiti ustanove jer su im dostupne usluge podrške u njihovoj lokalnoj zajednici.

Savjet ujedno podsjeća da su Socijalnim planom u najvećoj mjeri obuhvaćeni i socijalni prioriteti iz Plana za zdravlje i socijalno blagostanje Primorsko-goranske županije za razdoblje 2015.-2018. koji je Županijska skupština Primorsko-goranske županije donijela 26. 2. 2015. godine. Zbog izbjegavanja nepotrebnog dupliranja dokumenata koji se odnose na istu tematiku, a imajući u vidu činjenicu da je donošenje Socijalnog plana zakonom obvezujuće, dok donošenje Plan za zdravlje i socijalno blagostanje niti jednim pozitivnim propisom nije predviđeno, Savjet preporučuje da se ovaj dokument stavi van snage, u onom dijelu koji se odnosi na socijalne prioritete.

III. IZNOS NOVČANIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU AKTA

Savjet smatra potrebnim u svim narednim županijskim proračunima do 2020. godine osigurati sredstva za održavanje planiranih aktivnosti kod kojih je jedan od nositelja Primorsko-goranska županija, što je neophodno za kvalitetno i potpuno postizanje ciljeva zadanih Planom.

IV. PRIJEDLOG ZAKLJUČKA

Upravni odjel za socijalnu politiku i mlade pružao je administrativno-tehničku pomoć Savjetu prilikom izrade Prijedloga socijalnog plana, te smatra da se može dati pozitivno mišljenje na ovaj akt.

Slijedom navedenog predlaže se Županu Primorsko-goranske županije da donese zaključak u tekstu kako slijedi:

Na temelju članka 52. točke 24. Statuta Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 23/09, 9/13 i 25/13 – pročišćeni tekst) i članka 25. stavka 1. Poslovnika o radu Župana Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 23/14, 16/15, 3/16 i 19/16 – pročišćeni tekst) Župan Primorsko-goranske županije dana _____ 2017. godine donio je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se pozitivno mišljenje na Prijedlog socijalnog plana Primorsko-goranske županije za razdoblje 2017.–2020., te se proslijeđuje Županijskoj skupštini na razmatranje i usvajanje.

(Prijedlog plana je sastavni dio ovoga Zaključka.)

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
Savjet za socijalnu skrb

KLASA:551-01/16-01/1
URBROJ:2170/1-10/3-17-8
Rijeka, 23. 2. 2017.

Na temelju članka 195. stavka 4. Zakona o socijalnoj skrbi („Narodne novine“ broj 157/13, 152/14, 99/15 i 52/16) i članka 2. stavka 1. podstavka 1. Odluke o osnivanju Savjeta za socijalnu skrb Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 26/12 i 15/16), Savjet za socijalnu skrb na svojoj 2. sjednici održanoj 23. veljače 2017. godine donio je sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Utvrđuje se Prijedlog socijalnog plana Primorsko-goranske županije za razdoblje 2017.-2020. i prosljeđuje Županijskoj skupštini Primorsko-goranske županije na razmatranje i usvajanje.
2. Predlaže se Županijskoj skupštini Primorsko-goranske županije da, uz usvajanje Socijalnog plana, stavi van snage Plan za zdravlje i socijalno blagostanje Primorsko-goranske županije za razdoblje 2015.-2018. u dijelu koji se odnosi na socijalne prioritete, iz razloga nepotrebnog dupliranja dokumenata koji se odnose na isto područje.
3. Za izvjestitelja na sjednici Županijske skupštine u ime Savjeta imenuje se Nikica Sečen, predsjednik Savjeta.

Predsjednik Savjeta

Nikica Sečen

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
Savjet za socijalnu skrb

**PRIJEDLOG SOCIJALNOG PLANA
PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE 2017.-2020.**

Predsjednik

Nikica Sečen

Prilog: prijedlog Socijalnog plana za razdoblje 2017.-2020.

I. PRAVNA OSNOVA

Članak 195. stavak 4. Zakona o socijalnoj skrbi („Narodne novine“ broj 157/13, 152/14, 99/15 i 52/16) određuje da savjet za socijalnu skrb predlaže socijalni plan skrbi za područje jedinice područne (regionalne) samouprave, odnosno Grada Zagreba, a donosi ga predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave, odnosno Grada Zagreba.

Članak 2. stavak 1. podstavak 1. Odluke o osnivanju Savjeta za socijalnu skrb Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 26/12 i 15/16) određuje da je u djelokrugu rada Savjeta i predlaganje socijalnog plana u djelatnosti socijalne skrbi za područje Županije.

Članak 28. točka 22. Statuta Primorsko-goranske županije („Službene novine PGŽ“ broj 23/09, 9/13 i 25/13-pročišćeni tekst) određuje da Skupština donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga Županije.

II. PRIJEDLOG SOCIJALNOG PLANA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE 2017.-2020.

U drugoj polovici 2016. godine članovi Savjeta pristupili su izradi Socijalnog plana Primorsko-goranske županije. Savjet je donio zaključak da će se socijalni plan predložiti za 4-godišnje razdoblje, od 2017. do 2020. godine, što bi se dobrim dijelom podudaralo i s mandatom Savjeta u ovom sazivu, a neke aktivnosti ionako ne mogu biti provedene kroz samo jednu godinu. U odnosu na prethodne planove predloženo je spajanje nekih prioritetnih područja ali i uvrštenje novih kategorija (npr. beskućnici). Savjet je utvrdio da će Prijedlog plana sadržavati 5 tematskih (prioritetnih) područja: starije osobe; osobe s invaliditetom; djeca i mladi bez odgovarajuće roditeljske skrbi i djeca i mladi s problemima u ponašanju; žrtve obiteljskog nasilja; beskućnici i osobe u siromaštvu. Tematska područja obradili su članovi Savjeta podijeljeni u radne grupe.

Rezultat rada jest utvrđen Prijedlog socijalnog plana za razdoblje 2017.-2020. koji Savjet predlaže na donošenje Županijskoj skupštini.

Prioriteti navedeni u Socijalnom planu uključuju sljedećih pet ciljanih skupina:

- starije osobe;
- osobe s invaliditetom;
- djeca i mladi bez odgovarajuće roditeljske skrbi i djeca i mladi s problemima u ponašanju;
- žrtve obiteljskog nasilja;
- beskućnici i osobe u siromaštvu.

Za svaku ciljnu skupinu (prioritet) Plan je strukturiran na način da su navedeni:

- operativni ciljevi za svako od prioritetnih područja;
- aktivnosti koje se planiraju provesti radi ostvarenja pojedinog zadanog cilja;
- očekivano vrijeme provedbe planiranih aktivnosti (godina);
- nositelji planiranih aktivnosti (naziv organizacije odgovorne za provedbu);
- pokazatelji uspješnosti ostvarivanja zadanog cilja.

Svrha navedenog dokumenata je pospješiti pružanje usluga socijalne skrbi namijenjenih djeci, mladima, odraslim i starijim osobama u nepovoljnom položaju na

području Primorsko-goranske županije kako bi se spriječila njihova institucionalizacija i pomoglo onima koji su smješteni u institucijama da mogu napustiti ustanove jer su im dostupne usluge podrške u njihovoj lokalnoj zajednici.

Osim toga, na temelju tih dokumenata stvorila bi se učinkovitija poveznica između planiranja socijalnih usluga koje se odvija na lokalnoj, županijskoj razini i planiranja na državnoj razini, te bi se osigurala djelotvornija i učinkovitija upotreba ograničenih sredstava, čime bi se dodatno osiguralo da su ta sredstva izravno namijenjena prioritetnim potrebama.

Savjet za socijalnu skrb je na sjednici od 23. 2. 2017. godine jednoglasno usvojio prijedlog Socijalnog plana Primorsko-goranske županije za razdoblje 2017.-2020., te ga ovim upućuje nadležnim tijelima Županije na daljnje razmatranje i usvajanje. Savjet preporučuje Županijskoj skupštini donošenje Plana u tekstu kako je predloženo. Također, smatra potrebnim u svim županijskim proračunima do 2020. godine osigurati sredstva za podržavanje planiranih aktivnosti, što je neophodno za kvalitetno i potpuno postizanje ciljeva zadanih Planom.

Socijalnim planom u najvećoj su mjeri obuhvaćeni i socijalni prioriteti iz Plana za zdravlje i socijalno blagostanje Primorsko-goranske županije za razdoblje 2015.-2018. koji je Županijska skupština Primorsko-goranske županije donijela 26. 2. 2015. godine. Zbog izbjegavanja nepotrebnog dupliranja dokumenata koji se odnose na istu tematiku, a imajući u vidu činjenicu da je donošenje Socijalnog plana zakonom obvezujuće, dok donošenje Plan za zdravlje i socijalno blagostanje niti jednim pozitivnim propisom nije predviđeno, Savjet preporučuje da se ovaj dokument stavi van snage, u onom dijelu koji se odnosi na socijalne prioritete.

III. PRIJEDLOG ZAKLJUČKA

Slijedom navedenog predlaže se Županijskoj skupštini Primorsko-goranske županije da donese zaključak u tekstu kako slijedi:

Na temelju članka 195. stavka 4. Zakona o socijalnoj skrbi („Narodne novine“ broj 157/13, 152/14, 99/15 i 52/16), članka 28. točke 22. Statuta Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 23/09, 9/13 i 25/13 – pročišćeni tekst) i članka 84. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 41/09, 16/13 i 25/13 – pročišćeni tekst), Županijska skupština Primorsko-goranske županije na _____ sjednici održanoj _____ 2017. godine donijela je

ZAKLJUČAK

1. Donosi se Socijalni plan Primorsko-goranske županije za razdoblje 2017.-2020.

(Plan je sastavni dio ovoga Zaključka.)

2. Stavlja se van snage Plan za zdravlje i socijalno blagostanje Primorsko-goranske županije za razdoblje 2015.-2018. u dijelu koji se odnosi na socijalne prioritete.

Primorsko goranska županija

Socijalni plan

**Primorsko-goranske županije za razdoblje
2017.-2020.**

Na temelju članka 195. stavka 4. Zakona o socijalnoj skrbi („Narodne novine“ broj 157/13, 152/14, 99/15 i 52/16), članka 28. točke 23. Statuta Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 23/09, 9/13 i 25/13 – pročišćeni tekst) i članka 84. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 41/09, 16/13 i 25/13 – pročišćeni tekst), Županijska skupština Primorsko-goranske županije na _____ sjednici održanoj _____ 2017. godine donijela je

SOCIJALNI PLAN PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE 2017.-2020.

I.

Socijalna skrb je organizirana djelatnost od javnog interesa za Republiku Hrvatsku čiji je cilj pružanje pomoći socijalno ugroženim osobama, kao i osobama u nepovoljnim osobnim ili obiteljskim okolnostima, koja uključuje prevenciju, promicanje promjena, pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba i podršku pojedincu, obitelji i skupinama, u svrhu unapređenja kvalitete života i osnaživanja korisnika u samostalnom zadovoljavanju osnovnih životnih potreba te njihovog aktivnog uključivanja u društvo.

II.

Sukladno članku 5. Zakona o socijalnoj skrbi svatko je dužan brinuti se za zadovoljavanje svojih životnih potreba i životnih potreba osoba koje je po zakonu ili po drugoj pravnoj osnovi dužan uzdržavati, te svatko je svojim radom, prihodom i imovinom dužan pridonositi sprječavanju, otklanjanju ili ublažavanju vlastite socijalne ugroženosti, kao i socijalne ugroženosti članova svoje obitelji, posebice djece i drugih članova obitelji koji se ne mogu brinuti o sebi.

Načela socijalne skrbi jesu:

- načelo supsidijarnosti
- načelo socijalne pravičnosti
- načelo slobode izbora
- načelo dostupnosti
- načelo individualizacije
- načelo uključenosti korisnika u zajednicu
- načelo pravodobnosti
- načelo poštivanja ljudskih prava i integriteta korisnika
- načelo zabrane diskriminacije
- načelo informiranosti o pravima i uslugama
- načelo sudjelovanja u donošenju odluka
- načelo tajnosti i zaštite osobnih podataka
- načelo poštivanja privatnosti
- načelo podnošenja pritužbe

III.

Socijalne usluge prema Zakonu o socijalnoj skrbi obuhvaćaju aktivnosti, mjere i programe namijenjene sprječavanju, prepoznavanju i rješavanju problema i

poteškoća pojedinaca i obitelji, te poboljšanju kvalitete njihovog života u zajednici, mogu se pružati tijekom duljeg razdoblja ili privremeno, ovisno o potrebama korisnika. Socijalne usluge organiziraju se kao usluge za djecu, mlade, obitelj i odrasle osobe, uz uvažavanje socijalnih veza i okruženja korisnika i obitelji.

Socijalne usluge su:

- prva socijalna usluga (informiranje, prepoznavanje i početna procjena potreba)
- savjetovanje i pomaganje
- pomoć u kući
- psihosocijalna podrška
- rana intervencija
- pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja (integracija)
- boravak
- smještaj
- organizirano stanovanje

IV.

Socijalni plan za razdoblje 2017.-2020. (u daljnjem tekstu: Plan) rezultat je analize kapaciteta dostupnosti mreže socijalnih usluga i specifičnih ciljeva razvoja institucionalnih i izvaninstitucionalnih socijalnih usluga u Primorsko-goranskoj županiji.

Prioriteti koji su utvrđeni ovim Planom jesu sljedeći:

- starije osobe
- osobe s invaliditetom
- djeca i mladi bez odgovarajuće roditeljske skrbi i djeca i mladi s problemima u ponašanju
- žrtve obiteljskog nasilja
- beskućnici i osobe u siromaštvu

U tabličnom prikazu koji je sastavni dio Plana daje se pregled operativnih ciljeva, planiranih aktivnosti, nositelja aktivnosti (aktivnih provoditelja) te pokazatelji uspješnosti u postignuću zadanih ciljeva po svakom prioritetnom području tj. skupini krajnjih korisnika.

V.

Danom stupanja na snagu ovoga Plana:

- u točki I. Plana za zdravlje i socijalno blagostanje Primorsko-goranske županije za razdoblje 2015. – 2018. („Službene novine“ broj 5/15) – u daljnjem tekstu: Plan, brišu se riječi „i četiri socijalna“, te riječi: „Socijalni prioriteti:
1) Unaprjeđenje skrbi o starijim osobama
2) Poticanje socijalne i ekonomske uključenosti mladih
3) Razvoj udomiteljstva djece u Primorsko-goranskoj županiji
4) Razvoj stambenih zajednica za socijalno osjetljive skupine“
- točke VI., VII., VIII. i IX. Plana, brišu se.

VI.

Ovaj Plan stupa na snagu prvog dana od dana objave u „Službenim novinama Primorsko-goranske županije“.

PRIORITET 1. – STARIJE OSOBE				
Operativni cilj br. 1 Unaprijediti kvalitetu postojećih smještajnih kapaciteta županijskih domova za starije osobe kroz kreiranje obiteljskog okruženja i veću razinu privatnosti i autonomije korisnika				
Aktivnost 1.1.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti	
Preuređenje postojećih smještajnih kapaciteta Doma za starije osobe „Kantrida“ Rijeka – V. kat objekta „B“ i I. kat objekta „C“	2017. (V. kat objekta „B“) 2018./2019. (I. kat objekta „C“)	Dom „Kantrida“	Novouređeni V. kat u objektu „B“ i I. kat u objektu „C“ Doma po modelu kućanskih zajednica – novi oblik skrbi za starije osobe kroz kreiranje obiteljskog okruženja i veću razinu privatnosti i autonomije korisnika	
Aktivnost 1.2.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti	
Preuređenje (uz proširenje) postojećeg dnevnog boravka u domu za starije osobe „Marko A. Stuparić“ Veli Lošinj	2017./2018. (I. faza) 2019./2020. (II. faza)	Dom „Marko A. Stuparić“	I. faza - izrađeni projekti i ishođene potrebne dozvole za proširenje i adaptaciju dijela objekta Doma – postojeći dnevni boravak II. faza – izvršeni radovi i opremanje - novouređeni prostor dnevnog boravka za korisnike Doma u kojem će se na primjeren i optimalan način moći organizirati dnevne aktivnosti (radna terapija i slobodno vrijeme korisnika)	
Aktivnost 1.3.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti	
Uređenje okoliša Doma za starije osobe „Volosko“ Opatija – tzv. park seniora između objekata „A“ i „B“ Doma	2017./2018. (I. faza) 2018./2019. (II. faza)	Dom „Volosko“	I. faza - izvršeni radovi na saviđavanju arhitektonskih barijera za neometano kretanje osoba s invaliditetom (staze, rampe i sl., vanjski lift) II. faza – izvršeni radovi na krajobraznom uređenju površine i uređeni sadržaji za boravak i razonodu starijih osoba na otvorenom	
Aktivnost 1.4.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti	
Preuređenje i opremanje I. kata Doma za starije osobe „Mali Kartec“ Krk radi prilagodbe kapaciteta za smještaj korisnika	2017./2018. (I. faza) 2018./2019. (II. faza) 2019./2020. (III. faza)	Dom „Mali Kartec“	I. faza - izrađeni projekti uređenja I. kata Doma (za smještaj nepokretnih i teško pokretnih korisnika) i dijela prizemlja Doma (za preseljenje postojećih administrativnih sadržaja sa I. kata u	

koji zahtijevaju pojačanu njegu				prizemlje Doma) II. faza – izvršeni radovi u prizemlju za preseljenje administrativnih sadržaja u prizemlje Doma III. faza - izvršeni radovi na uređenju i opremanju čitavog I. kata Doma za smještaj nepokretnih i teško pokretnih osoba po modelu kućanskih zajednica, uz uspostavu posebnog dijela za smještaj osoba sa demencijom
Operativni cilj br. 2 Razviti nove smještajne kapaciteta županijskih domova za starije osobe				
Aktivnost 2.1.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti	
Povećanje smještajnih kapaciteta u Domu za starije osobe „Marko A. Stuparić“ Veli Lošinj – uređenje i opremanje potkrovlja objekta „C“ Doma	2017.	Dom „Marko A. Stuparić“	Novouređeni i novopremljeni dodatni kapaciteti za smještaj korisnika u objektu „C“ Doma, povećanje ukupnog kapaciteta Doma za 7 korisnika	
Aktivnost 2.2.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti	
Povećanje smještajnih kapaciteta u Domu za starije osobe „Mali Kartec“ Krk – uređenje i opremanje dijela stacionara u prizemlju Doma	2017.	Dom „Mali Kartec“	Novouređeni i novopremljeni dodatni kapaciteti za smještaj teško pokretnih i nepokretnih korisnika u dijelu stacionara u prizemlju Doma, povećanje ukupnog kapaciteta Doma za 10 korisnika	
Operativni cilj br. 3 Odgoditi institucijski smještaja starijih osoba širenjem usluga u zajednici i u kući korisnika				
Aktivnost 3.1.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti	
Održavanje postignute razine pružanja socijalne usluge pomoći u kući, uz uključivanje novih korisnika u ruralnim i slabije naseljenim područjima Županije (Gorski kotar i ostala planinska područja Županije i otoci)	Kontinuirano 2017./2020.	Licencirani pružatelji usluge pomoći u kući, Primorsko-goranska županija	Pružene usluge pomoći u kući za cca 1.300 postojećih korisnika, uključivanje cca 300 novih korisnika, smanjen priljev pokretnih korisnika u domove (starije osobe što je moguće duže ostaju u svojim kućanstvima kao njihovom prirodnom socijalnom okruženju)	
Aktivnost 3.2.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti	
Održavanje i unapređenje usluge „Halo pomoć“ za starije osobe	Kontinuirano 2017./2020.	Dom „Kantrida“	Pružene usluge „Halo pomoć“ za cca 150 korisnika, kroz obnovljenu i tehnički unaprijeđenu	

(modernizacija pozivnog sustava za moguće hitne intervencije u domu korisnika sredstvima iz Interreg projekta STAR)				mrežu prijavno-dojavnih jedinica u domovima korisnika (starije osobe što je moguće duže ostaju u svojim kućanstvima kao njihovom prirodnom socijalnom okruženju)
Operativni cilj br. 4 Unaprijediti kvalitetu stručnog rada županijskih domova za starije osobe				
Aktivnost 4.1.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti		Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti
Održavanje postignute razine kvalitete rada domova prema EU normi E-qalin kroz kontinuiranu edukaciju stručnih radnika domova i radnika u neposrednom kontaktu s korisnicima	Kontinuirano 2017./2020.		Dom „Kantrida“, Dom „Mali Kartec“, Dom „Volosko“, Dom „Marko A. Stuparić“, Primorsko-goranska županija	Stjecanje nositelja norme kvalitete E-qalin u onim domovima koji tu normu nemaju (Dom „Marko A. Stuparić“), potvrđivanje statusa nositelja norme E-qalin kod ostalih domova koji su normu ranije uveli

PRIORITET 2. – OSOBE S INVALIDITETOM

Operativni cilj br. 1 Završiti proces transformacije i deinstitutionalizacije pružatelja socijalnih usluga, uz unaprjeđivanje postojećih i uvođenje novih oblika skrbi u zajednici				
Aktivnost 1.1.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti	
Izraditi individualni plan transformacije i deinstitutionalizacije Centra za rehabilitaciju Rijeka i prijaviti projekte unutar Europskog socijalnog fonda i Europskog fonda za regionalni razvoj u svrhu daljeg razvoja izvaninstitucijskih usluga za djecu s teškoćama u razvoju i odrasle osobe s intelektualnim teškoćama	2017./2018.	Centar za rehabilitaciju Rijeka, nadležno ministarstvo	Izrađen individualni plan transformacije i deinstitutionalizacije Centra i prihvaćen od strane nadležnog ministarstva, uspješno prijavljeni projekti unutar Europskog socijalnog fonda i Europskog fonda za regionalni razvoj	
Aktivnost 1.2.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti	
Izraditi individualni plan transformacije i deinstitutionalizacije Doma za odrasle osobe	2017./2018.	Dom za odrasle osobe „Turnić“, nadležno ministarstvo	Izrađen individualni plan transformacije i deinstitutionalizacije Doma i prihvaćen od strane nadležnog ministarstva, uspješno prijavljeni	

„Turnić“ i prijaviti projekte unutar Europskog socijalnog fonda i Europskog fonda za regionalni razvoj				projekti unutar Europskog socijalnog fonda i Europskog fonda za regionalni razvoj	
Aktivnost 1.3.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti		
Nastavak pružanja usluge organiziranog stanovanja za 31 korisnika u 6 stambenih jedinica za osobe s intelektualnim teškoćama	Kontinuirano 2017./2018.	Centar za rehabilitaciju Rijeka, nadležno ministarstvo, nadležni centri za socijalnu skrb	Rješenja nadležnog centra za socijalnu skrb za pružanje socijalne usluge organiziranog stanovanja za 31 korisnika, sklopljeni ugovori o korištenju stanova, zaposleni asistenti		
Aktivnost 1.4.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti		
Nastavak pružanja usluge organiziranog stanovanja za 30 korisnika u 7 stambenih jedinica za odrasle osobe s mentalnim teškoćama	Kontinuirano 2017./2020.	Dom za odrasle osobe „Turnić“, nadležno ministarstvo, nadležni centri za socijalnu skrb	Rješenja nadležnog centra za socijalnu skrb za pružanje socijalne usluge organiziranog stanovanja za 30 korisnika, sklopljeni ugovori o korištenju stanova, zaposleni asistenti		
Aktivnost 1.5.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti		
Nastavak rada poludnevnog boravka pri Centru za rehabilitaciju Rijeka – Podružnici Pulac i izdvojenim jedinicama rada na Krku za 150 korisnika s intelektualnim teškoćama	Kontinuirano 2017./2020.	Centar za rehabilitaciju Rijeka, nadležno ministarstvo, nadležni centri za socijalnu skrb	Rješenja nadležnog centra za socijalnu skrb za pružanje socijalne usluge poludnevnog boravka za 150 korisnika		
Aktivnost 1.6.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti		
Nastavak rada poludnevnog boravka pri Domu za odrasle osobe „Turnić“ u Rijeci za osobe s mentalnim teškoćama (kapaciteta 20 korisnika)	Kontinuirano 2017./2020.	Dom za odrasle osobe „Turnić“, nadležno ministarstvo, nadležni centri za socijalnu skrb, Primorsko-goranska županija, Grad Rijeka	Rješenja CZSS za socijalnu uslugu boravka Rješenja nadležnog centra za socijalnu skrb za pružanje socijalne usluge poludnevnog boravka za 15 korisnika		
Aktivnost 1.7.	Očekivano vrijeme provedbe	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti		

Nastavak rada poludnevnog boravka u za djecu s teškoćama u razvoju Centra za rehabilitaciju Fortica-Kraljevica	aktivnosti	Centar za rehabilitaciju „Fortica“ Kraljevica, nadležno ministarstvo, nadležni centri za socijalnu skrb,	Rješenja nadležnog centra za socijalnu skrb za pružanje socijalne usluge poludnevnog boravka za 10 korisnika
Aktivnost 1.8.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti
Novi (polu)dnevni boravak u Rijeci za osobe s mentalnim teškoćama (kapaciteta 20 korisnika)	2017./2018. (I. faza) 2019./2010. (II. faza)	Dom za odrasle osobe „Turnić“, nadležno ministarstvo, Primorsko-goranska županija, Grad Rijeka	I. faza – istražen interes potencijalnih korisnika za ovaj oblik socijalne usluge, dobivena prethodna suglasnost nadležnog ministarstva za ovaj projekt II. faza – osiguran odgovarajuće opremljen prostor za pružanje usluge, zaposleni radnici za pružanje usluge krajnjim korisnicima, osigurano financiranje
Aktivnost 1.9.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti
Poludnevni boravak u Rijeci za osobe s poremećajima iz autističnog spektra (kapaciteta 10 korisnika)	2017./2018. (I. faza) 2019./2010. (II. faza)	Centar za autizam, Udruga za skrb autističnih osoba, nadležna ministarstva, Primorsko-goranska županija, Grad Rijeka	I. faza – istražen interes potencijalnih korisnika za ovaj oblik socijalne usluge, dobivena prethodna suglasnost nadležnog ministarstva za ovaj projekt II. faza – osiguran odgovarajuće opremljen prostor za pružanje usluge, zaposleni radnici za pružanje usluge krajnjim korisnicima, osigurano financiranje
Aktivnost 1.10.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti
Organizirano stanovanje za osobe s poremećajima iz autističnog spektra (kapaciteta 12 korisnika)	2017./2018. (I. faza) 2019./2010. (II. faza)	Centar za autizam, Udruga za skrb autističnih osoba, nadležna ministarstva, Primorsko-goranska županija, Grad Rijeka	I. faza – istražen interes potencijalnih korisnika za ovaj oblik socijalne usluge, dobivena prethodna suglasnost nadležnog ministarstva za ovaj projekt II. faza – pripremljeni korisnici za stanovanje uz podršku, osigurane odgovarajuće stambene jedinice za pružanje usluge, zaposleni i educirani asistenti za pružanje usluge krajnjim korisnicima, osigurano financiranje
Aktivnost 1.11.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti
Poludnevni boravak – Klub za osobe iznad 65 godina i osobe s invaliditetom u kojem će se provoditi različiti programi za korisnike	2017./2018.	Društvo tjelesnih invalida Grada Rijeke	Pružene aktivnosti u vidu edukacija, radionica i zabavnih programa za korisnike Kluba

Aktivnost 1.12.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti
Definirati model organiziranog stanovanja za osobe s invaliditetom (intelektualno sposobne no fizički izrazito ovisne o tuđoj pomoći)	2018./2020.	Udruga osoba s invaliditetom, Primorsko-goranska županija, Grad Rijeka,	Usvojen dokument sa zaključcima u vezi potreba koje treba zadovoljiti, lokacije, broja i strukture korisnika, izgleda stambenih jedinica i oblika podrške koji bi se pružali korisnicima, način financiranja
Operativni cilj br. 2 Unaprijediti postojeće i uvesti nove usluge asistencije i podrške u zajednici za osobe s invaliditetom			
Aktivnost 2.1.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti
Osiguravanje pomoćnika u nastavi za učenike s invaliditetom osnovnih i srednjih škola	Kontinuirano 2017./2020.	Osnovne i srednje škole s područja Županije, udruge osoba s invaliditetom, Primorsko-goranska županija, Grad Rijeka	Osigurane usluge pomoćnika u nastavi učenicima s invaliditetom s područja Primorsko-goranske županije.
Aktivnost 2.2.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti
Rana intervencija za djecu s poremećajima iz autističnog spektra putem sustava mobilne službe u lokalnoj zajednici	Kontinuirano 2017./2020.	Udruga za skrb autističnih osoba, Centar za autizam, nadležna ministarstva, Primorsko-goranska županija, Grad Rijeka	Uspostavljen mobilni tim za rano prepoznavanje poremećaja iz autističnog spektra
Aktivnost 2.3.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti
Pružanje asistencije članovima Društva tjelesnih invalida Grada Rijeke u svakodnevnom životu	Kontinuirano 2017./2020.	Društvo tjelesnih invalida Grada Rijeke	Osiguravanje usluge asistencije za minimalno 10 korisnika
Aktivnost 2.4.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti
Pružanje usluge videćeg pratitelja za pomoć slijepim osobama u obavljanju njihovih svakodnevnih aktivnosti	Kontinuirano 2017./2020.	Udruga slijepih Primorsko-goranske županije	Osigurana usluga asistencije (pratitelja) za slijepe osobe
Aktivnost 2.5.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti
Nastavak rada Mobilnog tima za djecu s teškoćama u razvoju (Krk, Rab, Rijeka) – psihosocijalna	Kontinuirano 2017./2020.	Centar za rehabilitaciju „Fortica“ Kraljevica	Pružene usluge psihosocijalne podrške za 50-ak obitelji u Rijeci, Rabu i Krku

podrška u obitelji				
Operativni cilj br. 3 Stvoriti uvjete za veću mobilnost osoba s invaliditetom				
Aktivnost 3.1.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti	
Zamjena dotrajalih i nabavka novih 1 minibusa i 1 kombija s rampom (6 mjesta) za osobe s intelektualnim teškoćama - korisnike usluga poludnevnog boravka Centra za rehabilitaciju Rijeka	Kontinuirano 2017./2020.	Nadležno ministarstvo, Centar za rehabilitaciju Rijeka, Primorsko-goranska županija, JLS s područja Županije	Osiguran prijevoz osobama s invaliditetom (teško pokretnim i onima koji se kreću u invalidskim kolicima) na području Primorsko-goranske županije i kojima nije dostupan javni gradski i prigradski prijevoz, koji koriste izvaninstitucijske usluga Centra za rehabilitaciju Rijeka; statistički izvještaji o broju vožnji i korisnicima koji koriste usluge prijevoza	
Aktivnost 3.2.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti	
Osigurati mobilnost osoba s invaliditetom koji ne mogu koristiti javni gradski i prigradski prijevoz u Rijeci i riječkom prstenu	Kontinuirano 2017./2020.	Udruga osoba s invaliditetom, Grad Rijeka, Primorsko-goranska županija, JLS iz područja tzv. riječkog prstena	Osiguran prijevoz osobama s invaliditetom (teško pokretnim i onima koji se kreću u invalidskim kolicima) na području Rijeke i riječkog prstena kojima nije dostupan javni gradski i prigradski prijevoz; statistički izvještaji o broju vožnji i korisnicima koji koriste usluge prijevoza	
Operativni cilj br. 4 Unaprijediti pristupačnost objektima javne namjene osobama s invaliditetom				
Aktivnost 4.1.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti	
Prilagodba objekata javne namjene kretanju i pristupu osobama s invaliditetom kroz otklanjanje arhitektonskih barijera na području jedinica lokalne samouprave u Primorsko-goranskoj županiji	Kontinuirano 2017./2020.	JLS s područja Županije	Olakšan pristup osobama s invaliditetom kroz novoizgrađene pristupne rampe i sanitarne čvorove prilagođene osobama s invaliditetom na frekventnim mjestima u JLS-ima; krajnji cilj je postići da svaka JLS ima barem jedan javni sanitarni čvor prilagođen osobama s invaliditetom i slobodan pristup javnim objektima za osobe s invaliditetom	

PRIORITET 3. – DJECA I MLADI BEZ ODGOVARAJUĆE RODITELJSKE SKRBI I DJECA I MLADI S PROBLEMIMA U PONAŠANJU				
Operativni cilj br. 1 Završiti proces transformacije i deinstitucionalizacije pružatelja socijalnih usluga				
Aktivnost 1.1.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti	
Izraditi individualne planove transformacije i deinstitucionalizacije svih domova socijalne skrbi koji skrbe za djecu i mlade bez odgovarajuće roditeljske skrbi i djecu i mlade s problemima u ponašanju i prijaviti projekte unutar Europskog socijalnog fonda i Europskog fonda za regionalni razvoj u svrhu daljeg razvoja izvaninstitucijskih usluga za djecu i mlade bez odgovarajuće roditeljske skrbi i djecu i mlade s problemima u ponašanju	2017./2018.	Centar za pružanje usluga u zajednici „Izvor“ Selce, Dječji dom „Ivana Brlić-Mažuranić“ Lovran, Dom za odgoj djece i mladeži Rijeka, Odgojni dom Mali Lošinj, nadležno ministarstvo	Izrađeni individualni planovi transformacije i deinstitucionalizacije domova i prihvaćen od strane nadležnog ministarstva, uspješno prijavljeni projekti unutar Europskog socijalnog fonda i Europskog fonda za regionalni razvoj	
Operativni cilj br. 2 Smanjiti broj djece i mladih izdvojenih iz bioloških obitelji				
Aktivnost 2.1.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti	
Prevenција izdvajanja djece i mladih iz njihovih bioloških obitelji kroz izvaninstitucijske usluge – poludnevni boravak i usluge savjetovanja i pomaganja te ranu intervenciju	Kontinuirano 2017./2020.	Nadležni centri za socijalnu skrb, nadležni sudovi, pružatelji socijalnih usluga u zajednici	Smanjen broj djece i mladih izdvojen iz bioloških obitelji u odnosu na prethodno razdoblje	
Aktivnost 2.2.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti	
Skratiti/prevenirati institucijski smještaj najmlađe djece kroz omogućavanje smještaja majki sa novorođenčadi, smještaja u udomiteljske obitelji, organizirano	Kontinuirano 2017./2020.	Nadležni centri za socijalnu skrb, Centar za pružanje usluga u zajednici „Izvor“ Selce, Dječji dom „Ivana Brlić-Mažuranić“ Lovran, Dom za odgoj djece i	Veći broj realiziranih smještaja majki s novorođenčadi i smještaja u udomiteljske obitelji u odnosu na prethodno razdoblje	

stanovanje uz sveobuhvatnu i/ili povremenu podršku		mladeži Rijeka i Odgojni dom Mali Lošinj	
Operativni cilj br. 3 Unaprijediti udomiteljstvo za djecu i mlade bez odgovarajuće roditeljske skrbi			
Aktivnost 3.1.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti
Nastaviti s aktivnom promidžbom udomiteljstva kroz sudjelovanje u Nacionalnoj kampanji za promidžbu udomiteljstva i organiziranje stručnog skupa o udomiteljstvu	Kontinuirano 2017./2020.	Centar za pružanje usluga u zajednici „Izvor“ Selce, Udruga udomitelja djece DAMDOM, UNICEF, nadležno ministarstvo, Grad Rijeka, Primorsko – goranska županija	Realiziran najmanje jedan jednodnevni stručni skup na temu udomiteljstva; svake godine najmanje 5 novih udomiteljskih obitelji, što bi omogućilo da do kraja 2020. kapacitet udomitelja zadovolji 80% potreba za smještaj djece izdvojene iz bioloških obitelji
Aktivnost 3.2.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti
Besplatno korištenje usluge predškolskog odgoja i prehrane u osnovnim školama za udomljenu djecu; subvencioniranje članarina u sportskim klubovima i kulturnim ustanovama, te drugim programima za udomljenu djecu i mlade u suradnji s lokalnom zajednicom	2017./2018.	JLS s područja Županije	Putem odgovarajućih akata JLS-a omogućeno besplatno korištenje vrtićkih usluga i prehrane u osnovnoj školi udomljenoj djeci na njihovom području; postignut dogovor sa sportskim klubovima, kulturnim i drugim institucijama koje djeluju na području JLS o subvencioniranju aktivnosti za udomljenu djecu i mlade
Aktivnost 3.3.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti
Pružanje usluga savjetovanja i pomaganja udomiteljskim obiteljima i djeci i mladima smještenim u udomiteljske obitelji	Kontinuirano 2017./2020.	Centar za pružanje usluga u zajednici „Izvor“ Selce, Primorsko-goranska županija, nadležno ministarstvo	Opremljen odgovarajući prostor za pružanje usluga savjetovanja, povećan broj usluga i korisnika usluga kroz zapošljavanje stručnog radnika za podršku kvalitetnom udomiteljstvu, povećana dostupnost usluga savjetovanja kroz savjetovanje u domu udomitelja, izdan edukacijski materijal vezan za rad s udomiteljima i udomljenom djecom
Operativni cilj br. 4 Unaprijediti postojeće i uvesti nove usluge izvaninstitucijske skrbi za djecu i mlade s problemima u ponašanju			
Aktivnost 4.1.	Očekivano vrijeme provedbe	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti

aktivnosti		
Iznalaženje i stavljanje u funkciju 3 stambena objekta za pružanje socijalne usluge organiziranog stanovanja uz sveobuhvatnu podršku i uz povremenu podršku djeci s problemima u ponašanju u Rijeci	Kontinuirano 2017./2020.	Dom za odgoj djece i mladeži Rijeka
Aktivnost 4.2.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti
Pružanje usluge poludnevnog boravka u ustanovi i osnovnim školama za djecu s poteškoćama u učenju i promjenama/problemima u ponašanju, uz nastavak širenja ove usluge u drugim osnovnim školama u Rijeci	Kontinuirano 2017./2020.	Dom za odgoj djece i mladeži Rijeka
Aktivnost 4.3.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti
Nastavak pružanja usluge savjetovanja i pomaganja u Savjetovalištu za djecu, mlade i obitelji pri Domu za odgoj djece i mladeži Rijeka te usluge savjetovanja kroz aktivnost mobilnog tima	Kontinuirano 2017./2020.	Dom za odgoj djece i mladeži Rijeka
Aktivnost 4.4.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti
Pružanje usluge organiziranog stanovanja uz sveobuhvatnu podršku za 2 grupe korisnika i organiziranog stanovanja uz povremenu podršku za 1 grupu korisnika (djeci i mladima s problemima u ponašanju) u Malom Lošnju	Kontinuirano 2017./2020.	Odgojni dom Mali Lošinj
Aktivnost 4.5.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti

Osigurana i opremljena 3 stambena objekta, odnosno 3 tretmanske stambene zajednice kapaciteta po 5 korisnika

Pokazatelj uspješnosti

Pružena usluga poludnevnog boravka u Domu za 10 korisnika, te poludnevnog boravka u 9 osnovnih škola u Rijeci za cca 130 korisnika; uvedena usluga poludnevnog boravka u dodatne 2 škole u Rijeci

Pokazatelj uspješnosti

Povećan broj djece, mladih, roditelja/skrbnika koji dolaze u Savjetovalište, povećan broj obitelji kojima se pruža podrška kroz aktivnosti mobilnog tima

Pokazatelj uspješnosti

Pružena usluga organiziranog stanovanja korisnicima, napredak na odgojnom i obrazovnom području te saniranje problema u ponašanju

Pokazatelj uspješnosti

Pružanja usluge poludnevnog boravka za jednu grupu korisnika (djeci i mladima s problemima u ponašanju) u Cresu	Kontinuirano 2017./2020	Odgojni dom Mali Lošinj	Pružena usluga poludnevnog boravka korisnicima, napredak na odgojnom i obrazovnom području te saniranje rizika za razvoj problema u ponašanju
Aktivnost 4.6.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti
Definirati model za pružanje podrške mladima bez odgovarajuće roditeljske skrbi i/ili mladim s problemima u ponašanju nakon napuštanja ustanove (tzv. posttretman) radi lakšeg uključivanja u svakodnevni život	2018./2020.	Centar za pružanje usluga u zajednici „Izvor“ Selce, Dječji dom „Ivana Brić-Mažuranić“ Lovran, Dom za odgoj djece i mladeži Rijeka, Odgojni dom Mali Lošinj, Grad Rijeka, Primorsko-goranska županija	Usvojen dokument sa zaključcima u vezi potreba koje treba zadovoljiti, broja i strukture potencijalnih korisnika, oblika podrške koji bi se pružali korisnicima, način financiranja

PRIORITET 4. – ŽRTVE OBITELJSKOG NASILJA

Operativni cilj br. 1 Unaprijediti kvalitetu pružanja socijalnih usluga žrtvama obiteljskog nasilja

Aktivnost 1.1.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti
Osigurati kontinuirano pružanje usluge smještaja u domu odnosno skloništu za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja posredstvom nadležnog centra za socijalnu skrb.	Kontinuirano 2017./2020.	Primorsko-goranska županija, Grad Rijeka i ostale JLS s područja Županije	Osigurana dostatna financijska sredstva za rad doma odnosno skloništa za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja, kroz sufinanciranje od strane nadležnog ministarstva, Primorsko-goranske županije, Grada Rijeke i ostalih JLS s područja Županije
Aktivnost 1.2.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti
Osigurati kontinuirano pružanje usluge psihosocijalnog tretmana za počinitelje nasilja u obitelji određenog kao sudska zaštitna mjera	Kontinuirano 2017./2020.	Primorsko-goranska županija, Grad Rijeka i ostale JLS s područja Županije	Osigurana dostatna financijska sredstva za pružanje usluge psihosocijalnog tretmana za počinitelje nasilja u obitelji kao preventivne mjere za sprječavanje recidiva kod osuđenih počinitelja nasilja u obitelji, kroz sufinanciranje od strane nadležnog ministarstva, Primorsko-goranske županije, Grada Rijeke i ostalih JLS s područja Županije

Operativni cilj br. 2 Razviti nove usluga za žrtve obiteljskog nasilja i one usmjerene na prevenciju nasilja u obitelji			
Aktivnost 2.1.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti
Razvijanje novih usluga za žrtve obiteljskog nasilja smještene u dom socijalne skrbi i sklonište za žrtve obiteljskog nasilja, radi njihovog osamostaljivanja i osnaživanja, te pripreme za napuštanje skloništa/doma i povratak u svakodnevni život	Kontinuirano 2017./2020.	Udruga U.Z.O.R., Caritasov dom „Sv. Ana“, Dom zdravlja PGŽ, vrtić i osnovne škole, Zavod za zapošljavanje, nevladine udruge koje se bave problematikom nasilja u obitelji	Žrtvama obiteljskog nasilja pružene neophodne zdravstvene usluge; mogućnost prekvalifikacije i doškoloavanja; djeca žrtava uključena u vrtićki program odnosno osnovnoškolski program za vrijeme svog boravka u skloništu/domu; pružena odgovarajuća savjetodavna pomoć žrtvama nasilja u rješavanju njihovih statusnih pitanja
Aktivnost 2.1.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti
Uspostavljanje organizacije za kontinuirano pružanje besplatne pravne pomoći žrtvama obiteljskog nasilja te kontinuirani edukativni rad s osobama koje su u riziku od počinjenja obiteljskog nasilja	2018./2020.	Udruga U.Z.O.R., Caritasov dom „Sv. Ana“, Udruga SOS-Rijeka, Centar za participaciju žena u društvenom životu, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, centri za socijalnu skrb, Grad Rijeka i Primorsko-goranska županija	Osnovana Pravna klinika pri Pravnom fakultetu Sveučilišta u Rijeci u sklopu koje studenti viših godina Pravnog fakulteta daju pravne savjete vezane uz nasilje u obitelji i njegove posljedice

PRIORITET 5. – BESKUĆNICI I OSOBE U SIROMAŠTVU			
Operativni cilj br. 1 Zadržati i unaprijediti postojeću kvalitetu usluga i pomoći osobama u siromaštvu i riziku od siromaštva			
Aktivnost 1.1.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti
Osigurati nove usluge i oblike pomoći osobama u siromaštvu i rizika od siromaštva kroz izmijenjene socijalnih programa u lokalnim zajednicama	2017./2018.	JLS s područja Županije	Izmijenjene odluke o socijalnoj skrbi JLS-a kojima se predviđa širi opseg prava i omogućuje veći obuhvat građana u socijalnoj potrebi
Aktivnost 1.2.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti

Osigurati redovite dnevne obroke putem pučke kuhinje u Rijeci za osobe koje primaju zajamčenu minimalnu naknadu pri centru za socijalnu skrb	Kontinuirano 2017./2020.	Grad Rijeka, Hrvatski Crveni križ - Gradsko društvo Crvenog križa Rijeka, klubovi za starije osobe Doma „Kantrida“	Osigurano i podijeljeno dnevno do 800 obroka korisnicima pučke kuhinje
Aktivnost 1.3.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti
Poludnevni boravak u Rijeci za osobe koje nisu obuhvaćene pravom na zajamčenu minimalnu naknadu pri centru za socijalnu skrb a u riziku su siromaštva (prehrana, održavanje osobne higijene, psihosocijalni rada)	Kontinuirano 2017./2020.	Udruga „Depaul Hrvatka“, Primorsko goranska županija, Grad Rijeka, ostale JLS s područja Županije	Osigurano i podijeljeno dnevno do 80 obroka korisnicima, omogućeno održavanje osobne higijene korisnicima na dnevnoj bazi te pružanje savjeta prema njihovim interesima i potrebi
Operativni cilj br. 2			
Razviti nove usluge za osobe u siromaštvu i riziku od siromaštva			
Aktivnost 2.1.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti
Razviti usluge za osnaživanje osoba u siromaštvu (doškovanje i prekvalifikacija, zdravstvene usluge, pomoć pri upisu djece u škole i vrtiće i pomoć pri zapošljavanju), kako bi one s vremenom prestale biti u stanju socijalne isključenosti	Kontinuirano 2017./2020.	Dom zdravlja PGŽ, Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ, vrtići i osnovne škole, Zavod za zapošljavanje, Primorsko goranska županija, Grad Rijeka, ostale JLS s područja Županije, nevladine udruge koje se bave problematikom siromaštva i socijalne isključenosti	20 osoba koje su teško zapošljive uspješno prekvalificirane za zanimanje njegovatelj/ica; 20 osoba koje su teško zapošljive uspješno prekvalificirane za zanimanje pomoćni kuhar/ica ili kuhar/ica; većina djece pripadnika romske nacionalne manjine uključeno u odgojne ustanove za djecu predškolske dobi u svrhu socijalizacije i učenja hrvatskog jezika; oformljen poludnevni boravak za djecu od V.-VIII. razreda osnovne škole u Delnicama i Brodu na Kupi; organizirana predavanja i provedeno zdravstveno prosvjeđivanje žena i majki romske nacionalne manjine
Operativni cilj br. 3			
Zadržati postojeće i razviti nove usluge za beskućnike i osobe u riziku od beskućništva			
Aktivnost 3.1.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti
Osigurati uvjete za kontinuirani rad dva prihvatilišta za beskućnike u Rijeci i nužnog smještaja Grada Rijeke	Kontinuirano 2017./2020.	Grad Rijeka, Udruga OAZA, Franjevački svjetovni red „Ruže Sv. Franje“, Centar za socijalnu skrb Rijeka, Primorsko-goranska	Osigurana financijska sredstva za rad dva prihvatilišta za beskućnike kao i za smještaj osoba u riziku od beskućništva u objektima nužnog smještaja Grada Rijeke; oformljen tim predstavnika

			županija, Policijska uprava PGŽ Hrvatski Crveni križ - Gradsko društvo Crvenog križa Rijeka, Caritas Riječke nadbiskupije, D.D. Merhamet Rijeka	dionika koji se po pitanju praćenja i smještaja beskućnika nalaze četiri puta godišnje u svrhu međusobnog izvještavanja, boljeg povezivanja i uvida u potrebe beskućnika na području Županije
Aktivnost 3.2.	Očekivano vrijeme provedbe aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Pokazatelj uspješnosti	
Obilazak mjesta u Rijeci gdje se uobičajeno okupljaju beskućnici s rizičnim ponašanjem (ovisnici, bivši zatvorenici, prostitutke i dr.) radi njihovog uključivanja u terapijske postupke	Kontinuirano 2017./2020.	Udruga „Depaul Hrvatska“, Družba sestara milosrdnica Sv. Vinko Paluski, Udruga „Terra“, Policijska uprava PGŽ, Centar za socijalnu skrb Rijeka, građani-volonteri	30-ak siromašnih osoba rizičnog ponašanja izdvojene s ulice i uključene u radnu i kreativnu terapiju udruga za skrb o beskućnicima; uspostavljena suradnja i oformljen tim dionika u skrbi o beskućnicima u svrhu što kvalitetnijeg rada i pomoći ciljanim korisnicima.	

Na temelju Zaključka Županijske skupštine Primorsko-goranske županije (KLASA: 021-04/13-01/3, URBROJ: 2170/1-01-01/4-13-60 od 9. travnja 2013.), članka 28. točke 23. Statuta Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 23/09, 9/13 i 25/13 – pročišćeni tekst) i članka 84. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 41/09, 16/13 i 25/13 – pročišćeni tekst), Županijska skupština Primorsko-goranske županije na 15. sjednici održanoj 26. veljače 2015. godine donijela je

PLAN ZA ZDRAVLJE I SOCIJALNO BLAGOSTANJE PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE 2015.-2018.

I.

Plan za zdravlje i socijalno blagostanje Primorsko-goranske županije za razdoblje 2015.-2018. izrađen je na temelju Ocjene zdravstvenog stanja stanovništva putem kvalitativnog istraživanja u fokus grupama i Koncensus Konferencije, te su odabrana četiri javnozdravstvena i četiri socijalna prioriteta :

Javnozdravstveni prioriteti:

- 1) Prevencija bolesti srca i krvožilja
- 2) Unaprjeđenje mentalnog zdravlja kroz životnu dob
- 3) Unaprjeđenje zdravstvene pismenosti
- 4) Rana dijagnostika i detekcija djece s teškoćama u razvoju

Socijalni prioriteti:

- 1) Unaprjeđenje skrbi o starijim osobama
- 2) Poticanje socijalne i ekonomske uključenosti mladih
- 3) Razvoj udomiteljstva djece u PGŽ
- 4) Razvoj stambenih zajednica za socijalno osjetljive skupine

II.

PREVENCIJA BOLESTI SRCA I KRVOŽILJA

1. ANALIZA PROBLEMA

Kardiovaskularne bolesti (KVB) vodeći su uzrok pomora s oko polovine svih umrlih u Primorsko-goranskoj županiji, Republici Hrvatskoj i ostalim zemljama Europske unije. Dob u kojoj se bolest dijagnosticira sve je niža te predstavljaju globalno najznačajniji zdravstveni ali i socijalno-ekonomski prioritet.

Danas se smatra da je moguće reducirati do 50% prijevremenih smrti i dizabiliteta od kardiovaskularnih bolesti. Naime, postoje čvrsti dokazi o učinkovitosti primarne i sekundarne prevencija kod tih bolesti. Svjetska zdravstvena organizacija naglašava da se strategijom uravnotežene kombinacije populacijskog pristupa i pristupa rizičnim skupinama može postići učinkovit nadzor nad epidemijom kardiovaskularnih bolesti. Većina kardiovaskularnih bolesti može se prevenirati djelovanjem na faktore rizika, poput pušenja, nezdrave prehrane i pretilosti, tjelesne neaktivnosti, visokog krvnog tlaka, šećerne bolesti i povišenih lipida u krvi.

2. ANALIZA STANJA I DETERMINANTI

KVB su 2013. god. bile vodeći uzrok smrti u PGŽ s udjelom u ukupnom pomoru od 37,97%, a drugi po redu uzrok pobola (iza bolesti dišnog sustava).

Trend smrtnosti od KVB u razdoblju od 2004. do 2013. godine, konstantno opada, pri čemu kod stanovnika Primorsko-goranske županije sličnom stopom i progresijom kao u stanovnika ostalih zemalja Europske unije.

3. CILJEVI

Osnovni cilj: Prevencija kardiovaskularnih bolesti te smanjenje pobola i pomora od kardiovaskularnih bolesti za 2% u 10-godišnjem razdoblju.

Specifični ciljevi: 1. Organizacija i održavanje tečajeva edukacije laika za pružanje prve pomoći. 2. Podizanje svijesti građana o brizi i odgovornosti za vlastito zdravlje te važnosti usvajanja zdravog stila života putem: a) medijske kampanje, objave članaka u Narodnom zdravstvenom listu (NZL), b) promocije tjelesne aktivnosti (radionice Nordijskog hodanja), c) pokretanja web stranice programa i on-line zdravstvenog savjetovanja; i 3. Promocija i unaprjeđenje zdravlja i zdravog načina života putem: a) medijske promocije zdravlja, b) organizacije javnozdravstvenih akcija, c) promocije zdravlja u školama, d) on-line zdravstvene edukacije putem web stranice Programa.

4. CILJANA SKUPINA

Opća populacija sa skupinama od posebnog interesa prema kojima će biti usmjerene aktivnosti: a) školska djeca, roditelji i prosvjetni djelatnici (u osnovnim i srednjim školama i dječjim vrtićima), b) kardiovaskularni bolesnici i članovi njihove obitelji, c) mladi i radno aktivno stanovništvo, c) umirovljenici.

5. PLAN AKTIVNOSTI

2015.: 1. Organizacija i održavanje tečajeva edukacije laika za pružanje prve pomoći u dječjim vrtićima za osoblje dječjih vrtića. 2. Organizacija radionica edukacije zdravstvenih djelatnika za pružanje prve pomoći Osnovno održavanje života (Basic Life Support-„BSL“) uz uporabu Automatskog vanjskog defibrilatora (AVD) – edukacija edukatora. 3. Medijska kampanja promocije zdravlja u suradnji s Novim listom i Kanalom Ri – izdavanje 8 edukativnih članaka vezanih uz kardiovaskularno zdravlje u Novom listu, 2 emisije na Kanalu Ri. 4. Organizacija i provedba 2 radionice Nordijskog hodanja s ciljem promocije zdravog stila života (tjelesne aktivnosti). 5. Objava zdravstveno-edukativnih članaka o zdravim stilovima života kao oblicima prevencije srčano-žilnih bolesti u Narodnom zdravstvenom listu. 6. Organizacija javnozdravstvenih akcija na Svjetski dan zdravlja i Svjetski dan srca.

2016.: 1. Organizacija radionica edukacije laika za pružanje prve pomoći u osnovnim školama. 2. Kreiranje web stranice Programa sa zdravstvenim savjetima za očuvanje i unaprjeđenje zdravlja. 3. Organizacija javnozdravstvenih akcija – Svjetskog dana zdravlja i Svjetskog dana srca s aktivnostima vezanim uz temu koju odredi Svjetska zdravstvena organizacija (SZO). 4. Analiza stanja na terenu vezana uz zdravlje učenika, te stjecanje i provođenje zdravih životnih navika. 5. Nastavljanje medijske kampanje promocije zdravlja, suradnja s lokalnim medijima, objava članaka u NZL-u.

2017.: 1. Organizacija radionica edukacije laika za pružanje prve pomoći u srednjim školama. 2. Promocija zdravlja u školama- opsežna kampanja o zdravim životnim navikama u školama - edukacija učenika o primarnoj prevenciji i promociji zdravlja, zdravim stilovima života kao oblicima prevencije srčano-žilnih bolesti. 3.

Edukacija učitelja, stručnih suradnika, roditelja o načinima primarne prevencije bolesti i unapređenju zdravlja. 4. Organizacija javnozdravstvenih akcija – Svjetskog dana zdravlja i Svjetskog dana srca s aktivnostima vezanim uz temu koju odredi SZO. 5. Provođenje medijske kampanje promocije zdravlja, suradnja s lokalnim medijima, objava članaka u NZL-u. 6. Održavanje i unapređenje web stranice Programa sa zdravstvenim savjetima za očuvanje i unapređenje zdravlja te on-line zdravstveno savjetovanje.

2018.: 1. Promocija zdravlja u školama - opsežna kampanja o zdravim životnim navikama u školama - edukacija učenika o primarnoj prevenciji i promociji zdravlja, zdravim stilovima života kao oblicima prevencije srčano-žilnih bolesti. 2. Organizacija javnozdravstvenih akcija – Svjetskog dana zdravlja i Svjetskog dana srca s aktivnostima vezanim uz temu koju odredi SZO. 3. Provođenje medijske kampanje promocije zdravlja, suradnja s lokalnim medijima, objava članaka u NZL-u. 4. Provođenje on-line zdravstvenog savjetovanja, unaprjeđenje i održavanje web stranice Programa, aktivna komunikacija i edukacija korisnika. 5. Završna analiza stanja na terenu, usporedba s početnim stanjem.

6. EVALUACIJA

Evaluacija Programa provodit će se statističkom obradom anketnih upitnika (provest će se više anketa) i podataka o pobolu i pomoru unutar grupe Objektivni i mjerljivi indikatori provedbe su *indikatori procesa* (broj anketnih upitnika o zadovoljstvu i korisnosti polaznika Programa i stanovništva PGŽ, broj održanih radionica CPR i broj odazvanih polaznika na radionice, broj objavljenih članaka, emisija - medijska zastupljenost, broj štampanih i distribuiranih letaka, posjećenost web stranice Programa, broj uključenih škola i učenika/učitelja/roditelja u program) i *indikatori ishoda* (pobol i pomor od kardiovaskularnih bolesti, unaprjeđenje svijesti i znanja stanovnika Primorsko-goranske županije o rizičnim faktorima za nastanak kardiovaskularnih bolesti te načinima njihove prevencije (porovodba web ankete). Kod evaluacije programa unapređenja zdravlja realni se rezultati (registrirani pobol, pomor) mogu očekivati tek nakon dužeg vremenskog razdoblja provedbe Programa.

7. FINANCIJSKI ASPEKT PLANA ZA 2015. GODINU

	NAMJENA SREDSTAVA	IZNOS/PGŽ
I.	Organizacija radionica edukacije laika za pružanje prve pomoći za odgajatelje u dječjim vrtićima Rijeka	48.000,00
II.	Organizacija radionica edukacije laika za pružanje prve pomoći u osnovnim i srednjim školama	48.000,00
III.	Medijska kampanja promocije zdravlja u suradnji s najvažnijim lokalnim medijima (Novi list, Kanal Ri, Radio Rijeka)	40.000,00
IV.	Objava zdravstveno-edukativnih članaka o zdravim stilovima života kao oblicima prevencije srčano-žilnih bolesti u Narodnom zdravstvenom listu	1.900,00
V.	Priprema za kreiranje web stranice Programa sa zdravstvenim savjetima za očuvanje i unapređenje zdravlja te pokretanje on-line zdravstvenog savjetovanja	12.000,00

VI.	Organizacija i provedba javnozdravstvenih akcija za: 1. Svjetski dan zdravlja – organizacija i provedba javnozdravstvene akcije za građane s ciljem promocije zdravlja i povećanja svjesnosti o važnosti prevencije bolesti; 2. Svjetski dan srca - organizacija predavanja zdravstvenim djelatnicima o smjernicama osnovnog i naprednog održavanja života te javnozdravstvena akcija na Korzu za građanstvo (mjerjenje krvnog tlaka, mjerjenje razine šećera u krvi (ŠUK-a), obavljanje spirometrije, dijeljenje edukativnog materijala, liječničko savjetovanje – savjeti kardiologa) 3. Organizacija i provedba 3. Županijske konferencije o prevenciji kardiovaskularnih bolesti u sklopu nacionalnog programa "Živjeti zdravo"	19.000,00
	UKUPNO	168.900,00

III.

UNAPRJEĐENJE MENTALNOG ZDRAVLJA KROZ ŽIVOTNU DOB

1. ANALIZA PROBLEMA

Iako je Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) 2005. godine postavila slogan "Nema zdravlja bez mentalnog zdravlja" te na taj način istaknula neophodnu i bitnu ulogu skrbi za mentalno zdravlje, ipak je mentalno zdravlje dugo tretirano na posve suprotan način. Ova povijesna podjela koncepta zdravlja na fizičko i mentalno, kako u politici tako i u praksi, obilježila je velike rascjepe u resursima gospodarskih, društvenih i znanstvenih domena. Posljedica je globalna tragedija: naslijeđe zanemarivanja i marginalizacije mentalnog zdravlja. Na globalnoj razini razmjera utjecaja mentalnih bolesti procjenjuje se na 7,4% mjerljivog tereta bolesti. Cijena tereta mentalne bolesti dodatno je teška zbog negativnih utjecaja na fizičko zdravlje i socijalnu dobrobit, uključujući izlaganje stigmati, kršenju ljudskih prava, propuštanju obrazovnih i društvenih prilika, što nadalje negativno utječe na društvene procese utjecajem na obrazovanje, zapošljivost i u konačnici siromaštvo. Primorsko-goranska županija prepoznala je važnost aktivnosti u prevenciji mentalnih bolesti, liječenju, posthospitalnoj skrbi i resocijalizaciji mentalno oboljelih osoba, a upravo su te aktivnosti, kao i one vezane za destigmatizaciju duševnih bolesti, okupljene pod ovim prioritetom.

2. CILJANE SKUPINE

S obzirom da se ovaj prioritet odnosi na mentalno zdravlje kroz životnu dob, ciljane skupine su:

1. Psihički oboljele starije osobe
2. Psihički oboljele odrasle osobe
3. Djeca i mladi
 - a. djeca predškolske dobi (šestogodišnjaci) koja iskazuju znakove emocionalne nezrelosti i nesigurnosti pred polazak u osnovnu školu.

- b. djeca 5. razreda osnovnih škola koje su sudjelovale u PATHS-RASTEM programu 2010-2012.
- c. Opća populacija učenika 7. razreda osnovnih škola PGŽ i njihovi roditelji.

3. ANALIZA STANJA I DETERMINANTI

U periodu od 2003. do 2012. godine u Primorsko-goranskoj županiji bilo je 21 867 slučajeva pobola i recidiva od duševnih bolesti u KBC Rijeka, Klinici za psihijatriju, Psihijatrijskoj bolnici Lopača i Psihijatrijskoj bolnici Rab. Ovaj broj odnosi se na osobe starije od 19 godina. Dobna skupina sa uvjerljivo najvećim brojem slučajeva pobola od 17 262 ili 74 %, je dobna skupina od 20 do 64 godina. U promatranom desetogodišnjem razdoblju, s obzirom na dijagnostičku kategoriju, najveći broj pobola (5 979) zabilježen je u dijagnostičkoj kategoriji Shizofrenija shizotipni i sumanutu poremećaji, što čini 27 % u ukupnom broju pobola 2003.-2012. godine. U istoj dijagnostičkoj kategoriji bilježi se i najveći broj recidiva, 1 846 ili 31 % od ukupnog broja recidiva. Usluge iz socijalne skrbi, ovoj korisničkoj kategoriji pruža Dom za psihički bolesne odrasle osobe Turnić (institucijska skrb: stalni smještaj za 75 korisnika u Domu Turnić i 28 korisnika u Dislociranoj jedinici Radočaj; izvaninstitucijska skrb: usluga boravka za 15 korisnika). Ne postoji niti jedna nevladina organizacija sa uslugama specijaliziranim za ovu korisničku skupinu ili članove njihovih obitelji. Promjene u sustavu socijalne skrbi civilizacijski su korak naprijed jer znače veće poštivanje ljudskih prava osoba s mentalnim teškoćama.

Unazad dvadesetak godina sve se više suočavamo s problemima u zaštiti mentalnog zdravlja mladih. Ovisnosti, nasilje, depresija, suicidi i sl. sve su češće pojave koje se, iz generacije u generaciju, javljaju sve ranije. Unazad nekoliko godina prisutan je u trend izrazite dostupnosti legalnih supstituta marihuane, amfetamina pa čak i heroína. U godini dana, u Europskoj uniji od mentalnih poremećaja oboli visokih 27% stanovništva. Hrvatska je po zloupotrebi alkohola i ilegalnih droga kod učenika prvih i drugih razreda srednjih škola iznad europskog prosjeka. Po opijanju srednjoškolaca Hrvatska je na trećem mjestu u Europi. Jednako tako podaci Silobrčić-Radić, (2004) pokazuju kako je tijekom 2002. godine 10,2 % svih hospitalizacija djece i mladih u dobi od 10 do 19 godina bilo uzrokovano emocionalnim i ponašajnim poremećajima. Evaluacija školskih preventivnih programa Grada Rijeke ukazala je na ozbiljne probleme u mentalnom zdravlju djece, ponajprije u dijelu ovisnosti, nasilja i uopće škole kao okruženja.

4. CILJEVI

- Potpisivanje Protokola o zbrinjavanju starijih psihički oboljelih osoba
- Pokrenuti deinstitucionalizaciju ustanova socijalne skrbi na području PGŽ
- Uvođenje novih oblika skrbi na području PGŽ
- Destigmatizacija psihički oboljelih osoba
- Uvođenje zaštićenih oblika zapošljavanja na području PGŽ
- Doprinos deinstitucionalizaciji ustanova socijalne skrbi na području PGŽ
- Promocija zadružnog poduzetništva, ideja održivog razvoja i pravedne ekonomije
- Nastavak provedbe programa socio-emocionalnog učenja PATHS-RASTEM
- Pilot projekt podizanja emocionalne spremnosti djece pred upis u prvi razred osnovnih škola

- Skrining mentalnog zdravlja za učenike 7. razreda OŠ te rana intervencija za djecu i roditelje

5. PLAN IMPLEMENTACIJE I EVALUACIJA

Plan implementacije i evaluacija razlikuju se za svaku od ciljanih skupina i za svaki podprioritet te su navedeni u cjelovitom elaboratu ovog prioriteta. Općenito, tijekom 2015. i 2016. godine odvija se priprema i početne faze zadanih aktivnosti, tijekom 2016-17. vrši se praćenje provedbe i rezultata, a tijekom 2018. godine donosi se evaluacija provedenosti i učinkovitosti aktivnosti te postizanja zadanih ciljeva.

6. FINANCIJSKI ASPEKT PLANA ZA 2015. GODINU

	NAMNJENA SREDSTAVA	IZNOS
	Donijeti Protokol o zbrinjavanju starijih psihički oboljelih osoba	0,00
		0,00
I. II.	Priprema jedne stambene jedinice za 4 osobe u Psihijatrijskoj bolnici Rab za pripremnu fazu za povratak u zajednicu Troškovi opremanja stana za sigurnosne uvjete i standarde za osobe s tjelesnim invaliditetom	Pb Rab 20.000
III.	Odabir korisnika i uporaba stambene jedinice	Troškovi režija
IV.	Posthospitarna skrb psihički oboljelih Organizacija sastanka na kojem trebaju prisustvovati predstavnici svih bolničkih ustanova koje su obavezne dostavljati otpusna sestrinska pisma	0,00
V.	Destigmatizacija psihičkih bolesti Organizacija Anti-stigma skupa za liječnike i druge zdravstvene djelatnike	Kot.8.000,00
VI.	Kreiranje i objava informativnih materijala o mentalnom zdravlju i bolestima	Pb Rab 30.000,00
VII.	Ustroj mobilnog tima	0,00
VIII.	Pružanje podrške stručnjacima iz sustava socijalne skrbi za razvoj i provedbu inkluzivnih socijalnih usluga unaprjeđivanjem procesa socijalnog planiranja i uvođenjem	0,00
IX.	Povećanje svijesti stanovnika šire zajednice	0,00
X.	Medijska promocija projekta	0,00
XI.	Osnivanje socijalno-proizvodne zadruge Formalne radnje oko pokretanja zadruge (ovjera dokumentacije, uplata članskih uloga, prijava u registar trgovačkog suda, izrada pečata, prijavu u registar poslovnih subjekata Državnog zavoda za statistiku, prijava u evidenciju zadruga i zadružnih saveza Hrvatskog saveza zadruga te otvaranje poslovnog računa zadruge)	1.000,00
XII.	Provedba programa socio-emocionalnog učenja PATHS-RASTEM za predškolsku dob i niže razrede osnovnih škola Provođenje follow-up studije učinkovitosti projekta iz 2010 kad djeca budu 5 razred OŠ	MZ 25.000,00
XIII.	Pilot projekt MRAVAC-ŠKOLARAC podizanja emocionalne spremnosti djece pred upis u prvi razred osnovnih škola Provedba pilot projekta Podizanja emocionalne spremnosti djece pred upis u prvi razred osnovnih škola u dva riječka vrtića	0,00
XIV.	Skrining mentalnog zdravlja Širiti obuhvat mjere skrininga i rane intervencije u PGŽ uključivanjem i drugih subjekata u provođenje ovih aktivnosti	0,00
	UKUPNO	84.000,00

IV.

UNAPRJEĐENJE ZDRAVSTVENE PISMENOSTI

1. ANALIZA PROBLEMA

Nepoznavanje funkcioniranja zdravstvenog sustava od strane njegovih korisnika dovodi do problema na zdravstvenoj, socijalnoj i ekonomskoj razini funkcioniranja društva u cjelini. Zdravstvena pismenost (ZP) je preduvjet kvalitetnijeg korištenja (iskoristivosti) zdravstvenih usluga, što se u konačnici reflektira na razinu zdravlja populacije kao pokazatelj efikasnosti zdravstvenog sustava u cjelini. Da bi zdravstvene usluge bile iskoristive, one moraju biti dostupne, a njihova dostupnost svakom građaninu kao potencijalnom korisniku ovisi upravo od uključenosti građana kao aktivnih sudionika u funkcioniranje zdravstvenog sustava.

Mogu se izdvojiti tri ciljne razine zdravstvene pismenosti:

- **funkcionalna zdravstvena pismenost** – temeljna znanja i vještine koje omogućuju učinkovito funkcioniranje u zdravstvenom okruženju.
- **interaktivna zdravstvena pismenost** – napredna znanja i vještine koja omogućuju sudjelovanje u određenim zdravstvenim aktivnostima, razumijevanje različitih formi zdravstvenih informacija, te njihovu primjenu u promjenjivom okruženju.
- **kritička zdravstvena pismenost** – najnaprednija znanja i vještine zdravstvenog i socijalnog tipa, koja omogućuju kritičko razmatranje zdravstvene informacije, poboljšanje osobnih i društvenih kapaciteta i razumijevanje društvene, političke i ekonomske razine zdravlja i zdravstva.

2. ANALIZA STANJA I DETERMINANTI

Od Europskih primjera valja istaknuti istraživanje „European Health Literacy Service“ provedeno 2012., u kojem je naglašena važnost zdravstvene pismenosti u kontekstu načina na koji građani dolaze do zdravstvenih informacija, razumiju ih, procjenjuju i koriste pri donošenju odluka o prevenciji bolesti i promociji vlastitog zdravlja. Na tragu ovog i rezultata ostalih istraživanja, prepoznata je važnost poboljšanja kvalitete zdravstvene pismenosti među EU građanima, stoga je i European Science Foundation kroz jedan od svojih strateških dokumenata – Forward Look: Personalized Medicine for the European Citizen – definirao zdravstvenu pismenost kao prioritetni preduvjet ostvarivanja tzv. „proactive P4 medicine“ (predictive, preventive, personalized, participatory).

Konkretno, u zdravstvenom sustavu postoji tzv. „*informacijska asimetrija*“ između korisnika i pružatelja zdravstvenih usluga. U tom kontekstu značajno je za istaknuti kako se ove godine navršava desetljeće od donošenja Zakona o zaštiti prava pacijenata u Republici Hrvatskoj.

3. CILJEVI

Osnovni cilj: Poboljšanje kvalitete zdravstvene pismenosti u cjelokupnom zdravstvenom sektoru radi bolje informiranosti građana o prevenciji bolesti i promociji zdravlja.

Podciljevi:

- Kreiranje cjelovitog vodiča kroz zdravstveni sustav.
- Stvaranje platforme za izradu „on-line“ zdravstvene mape.

- Povećanje dostupnosti i iskoristivosti sadržaja informacija o organizaciji i korištenju pojedine zdravstvene usluge.
- Senzibilizacija medija kao partnera na važnost zdravstvene pismenosti.
- Usvajanje temeljnih znanja i vještina iz komunikologije u zdravstvu;
 1. zdravstvenih djelatnika i administracije među sobom,
 2. zdravstvenih djelatnika i administracije SA (ne više PREMA) pacijentima.
- Primjereno dobi i potrebama ciljne skupine kreirati će se aktivnosti koje će doprinijeti promicanju zdravog života.
- Smanjenje broja korisnika zdravstvene skrbi.

4. CILJANA SKUPINA

Osnovna ciljana skupina: Svi građani PGŽ kao potencijalni korisnici/pacijenti ustanova zdravstvene skrbi na području PGŽ. Osnovna ciljana skupina su i zdravstveni djelatnici, te nemedicinsko osoblje neke zdravstvene institucije, također i farmaceuti (ljekarnici) kao karika u lancu koja ponekad „spašava stvar“.

Specifične ciljane skupine: Razdioba ciljanih skupina će se učiniti prema stanjima/potrebama/mogućnostima (prema ranije navedenim istraživanjima), te ciljanim ambulantama na: djecu i mlade; srednju dob; stariju dob.

5. PLAN AKTIVNOSTI

Operativni cilj 1. - MAPA ZDRAVLJA PGŽ - funkcionalna zdravstvena pismenost

Analiza sadržaja i dostupnosti postojećih informacija na web-stranicama KBC Rijeka, Lokaliteta Riheka, Sušak, Dječje bolnice Kantrida, Ortopedske bolnice Lovran, Doma zdravlja PGŽ, Nastavnog zavoda za javno zdravstvo (NZZJZ) PGŽ, izrada tlocrta KBC Rijeka, Lokaliteta Rijeka i Sušak i Dječje bolnice Kantrida s označenim sastavnicama (ambulance, laboratoriji i sl.) uz navedene kontakte (telefon, mail), materijal kao link "dignuti na postojeće web-stranice institucija te Facebook (FB), Twitter i Google + radi dostupnosti mlađoj populaciji, mogućnost postavljanja on-line pitanja, informatička podrška – studenti Tehničkog fakulteta pod mentorstvom prof. Čalića, "dizanje" brošura na web-stranice navedenih institucija, dok je u tiskanom obliku namijenjena za pacijente koji nisu informatizirani, senzibilizirati sve lokalne medije da izdvoje prostor za objavljivanje relevantnih informacija o dostupnosti zdravstvenih usluga na području PGŽ-a.

Operativni cilj 2. - KULTURA KOMUNICIRANJA U ZDRAVSTVU - interaktivna zdravstvena pismenost

Ciklus razne izobrazbe liječnika, sestara, primalja, ljekarnika i ostalih zdravstvenih djelatnika, te nemedicinskog osoblja, organiziran kroz sve uključive Komore

Operativni cilj 3. - ODGOVORNOST PREMA ZDRAVLJU - kritička zdravstvena pismenost

Zdravstveni animatori - studenti završnih godina Studija Medicine Medicinskog fakulteta u Rijeci, koji će kroz informativna izlaganja uz podjelu tiskanih prigodnih materijala u školama, ambulantama, ljekarnama, bolnicama, te u jedinicama lokalne samouprave komunicirati s građanima.

1. godina provedbe: Utvrđivanje prioritetnih potreba i problema (lipanj 2015. g.)

2. godina provedbe: Izrada akcijskog plana/trogorodišnje strategije za promicanje zdravstvene pismenosti (do lipnja 2016. g.)

3. i 4. godina provedbe: Organizacija programa i aktivnosti za promicanje zdravstvene pismenosti (do lipnja 2017. g.)

6. EVALUACIJA

Vrednovanje postignutih rezultata aktivnosti provest će se:
Press-clipping Novi list 2015.-2018., brojem „klikova“ na on-line zdravstvenu mapu, testovima – obaveza prema Komorama zbog bodovanja, Ankete (na početku i na kraju tečaja, Ankete u ambulantama (pacijenti evaluiraju je li se pojavila promjena u kvaliteti komunikacije), Anketa za građane prije i nakon aktivnosti s pitanjima o navikama (i ocjena kvalitete rada animatora), Uvid u broj liječničkih uputnica u jednoj ordinaciji primarne zdravstvene zaštite za 2015.-2018. i usporedba s periodom 2011.-2014.godine.

8. FINANCIJSKI ASPEKT PLANA ZA 2015. GODINU

	NAMNJENA SREDSTAVA	IZNOS/Izvor
I.	Analiza stanja i determinanti: Analiza sadržaja i dostupnosti postojećih informacija na web-stranicama KBC Rijeka, lokalitet Rijeka Sušak, Dječje bolnice Kantrida, Ortopedske bolnice Lovran, Doma zdravlja PGŽ, NZZJZ PGŽ	NZZJZ 2.000,00 kn
II.	Priprema za izradu brošure.	NZZJZ 5.000,00
III.	Suradnja s medijima: - o Tiskani mediji - o Objavljivanje teksta u "Novom listu" 1/mj - o Objavljivanje 1 teksta u "Zeleno i plavo" - o Objavljivanje 1 teksta u "Narodnom zdravstvenom listu" o svakom prioritetu (izlazi u broju u listopadu 2014) - o Objavljivanje u lokalnim novinama (npr List Opatija, Kastavski list..) - o Radio-emisija 1/tj (Radio Rijeka) - o Emisija na RiTV 1/mj (Sveučilišna televizija)	NZZJZ 20.000,00
IV.	Kultura komuniciranja u zdravstvu Ciklus trajne izobrazbe liječnika, sestara, primalja, ljekarnika i ostalih zdravstvenih djelatnika, te nemedicinskog osoblja, organiziran kroz sve uključive Komore	Kotizacije 10.000,00
V.	Tečajevi I. kategorije (2 X dvodnevni tečaj) (vanjski suradnici i kancelarijski materijal)	Kot. 15.000,00
VI.	Zdravstveni animatori Informativna izlaganja studenta završnih godina Studija Medicine Medicinskog fakulteta u Rijeci uz podjelu tiskanih prigodnih materijala u školama, ambulantama, ljekarnama, čekaonicama bolnica, u jedinicama lokalne samouprave, komunicirati s građanima.	NZZJZ 4.000,00
	UKUPNO	56.000,00

V.

RANA DIJAGNOSTIKA I DETEKCIJA DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

1. ANALIZA PROBLEMA

U radu s djecom s teškoćama u razvoju te suradnji s roditeljima proteže se problem nekoordiniranosti rehabilitacijskog postupka zbog otežanog ili sporadičnog

prijenosa informacija te potreba za umrežavanjem rada svih sudionika koji u tom rehabilitacijskom postupku trebaju sudjelovati. U razgovorima s akterima (roditelji, udruge, KBC, Gradska i Županijska uprava, predškolske i školske ustanove, Centri za rehabilitaciju, Centri za socijalnu skrb, stručnjaci) došlo se do zaključka da je skrb i rehabilitacija jedino uspješna objedinjavanjem tih korisnika u jedan sustav.

Projekt bi bio baziran na konceptu inkluzivnog pristupa skrbi, rehabilitaciji i edukaciji kroz povezivanje institucija javnog, privatnog i civilnog sektora stvarajući praktični integralni model uključivanja djece s teškoćama u razvoju u lokalnu zajednicu. Bazirao bi se na suvremenoj metodologiji izrade modularnih programa, a korištenje moderne informatičke tehnologije omogućilo bi umreženost, racionalnost, funkcionalnost i otvorenost.

2. ANALIZA STANJA

U dosadašnjim oblicima skrbi za neurorizičnu djecu i djecu s teškoćama u razvoju jasno se iskristalizirao problem nepovezanosti sustava, neracionalnog trošenja sredstava na razini lokalne zajednice i često nefunkcionalnih rješenja problema tih osoba. Vrlo često posljedica nepovezanosti sustava, lošeg protoka informacija, nekontinuiranosti rehabilitacijskih programa je neadekvatna rehabilitacija.

U Klinici za pedijatriju Kliničkog bolničkog centra u Rijeci od 1.10.1981.godine djelovao je i djeluje "Regionalni registar rizične i oštećene djece" koji je sustavno pratio djecu današnjih triju županija: Primorsko-goranske, Istarske i Ličko-senjske. S obzirom na nove organizacijske sheme sustava zdravstva i socijalne skrbi, kadrovske i stručne promjene, posljednjih godina rad Registra prvenstveno je ustrojen za praćenje neurorizične djece rođene na području Primorsko-goranske županije.

Temeljem iskustva stečenih u izvođenju projekta "Analitički centar –Rijeka", koji se odvijao u razdoblju od 2008. do 2011. godine predlažemo projekt "Županijski centar za praćenje neurorizične i djece sa smetnjama u razvoju".

3. CILJEVI

Osnovni cilj: uspostaviti "Županijski centar za praćenje neurorizične i djece sa smetnjama u razvoju"

Specifični ciljevi: definirati zdravstvene potrebe, realizirati programe savjetovanja, dijagnostike, prevencije, rehabilitacije, edukacije djece s teškoćama u razvoju, i programe edukacije za socijalno senzibiliziranje i prihvaćanje djece s teškoćama u život zajednice.

4. CILJANA SKUPINA

Moguće su komplikacije tijekom trudnoće, porođaja i rane novorođenačke dobi koje mogu imati nepovoljan utjecaj na rast i razvoj ploda, s kasnijim dugoročnim posljedicama. Stoga se unutar skupine zdrave novorođenčadi mogu izdvojiti ona koja bi mogla imati smetnje u razvoju.

Oko 10% živorođene djece može se ubrojiti u skupinu rizične djece. Visoko rizično novorođenče je ono s niskom rodnom masom, asfiksijom, infekcijom i neurološkom simptomatologijom (konvulzije, apnoične atake).

Radi djelovanja više čimbenika rizika takva djeca zahtijevaju dugoročno praćenje zbog mogućnosti odstupanja u razvoju.

5. PLAN AKTIVNOSTI

Operativni cilj 1: (2015.) uspostava analitičke baze podataka povezane sa registrom neurorizične djece KBC Rijeka, u kojoj će biti sadržani svi relevantni podaci o neurorizičnoj djeci i djeci s teškoćama u razvoju, a ista će biti na raspolaganju "u zatvorenoj, sigurnoj formi" multidisciplinarnom timu s ciljem ispitivanja individualnih potreba, izrade individualiziranih programa, praćenje provedbe programa te evaluaciju programa sa svrhom kontinuiranosti individualnog rehabilitacijskog postupka.

Operativni cilj 2: (2016.-2017.) provedba socijalnog akcijskog plana putem multidisciplinarnog tima koji korištenjem podataka analitičke baze provodi djelatnosti: savjetovanja, dijagnostike, prevencije, terapije, edukacije i supervizije. Opisano se provodi putem ispitivanja individualnih potreba, izradom individualiziranih programa, praćenjem provedbe programa te evaluacija programa sa svrhom kontinuiranosti individualnog rehabilitacijskog postupka.

Operativni cilj 3: (2016.-2018.) uspostava obrazovno – informacijskog modula, sukladno metodologiji razvoja kurikuluma kojom se dostižu određene karakteristike programa – samoregulativnost, cirkularnost, otvorenost i samoevaluativnost. Uz navedeno, ovim se modulom osigurava dostupnost i stjecanje ekspertnih znanja.

6. EVALUACIJA

Na samom početku realizacije projekta bit će okupljeni svi partneri kako bi se upoznali s fazama realizacije, pojedinim zadaćama i rokovima (*kick-off meeting*). Ovakav sastanak tima za internu evaluaciju bit će organiziran svaka tri mjeseca tijekom realizacije projekta: na sastancima će se razmatrati uspješnost dotadašnjih aktivnosti, pridržavanje rokova i proračunskih okvira. Planira se provesti vanjska evaluacija, u koju će biti uključena dva nezavisna eksperta (koji nisu zaposlenici partnera u projektu, a koji imaju iskustva u predloženom području). Komentari vanjskih eksperata bit će pažljivo razmotreni na prvom sastanku tima za internu evaluaciju, a sve preporuke za poboljšanjem implementirane.

7. FINANCIJSKI ASPEKT PLANA ZA 2015. GODINU

	NAMNJENA SREDSTAVA	IZNOS
I.	Oprema za razvoj analitičke baze podataka	KBC Rijeka
II.	Računala - 5 kom x 6.000,00 kn	30.000,00
III.	Održavanje računalne opreme – 19 mjeseci x 1.000,00 kn	19.000,00
IV.	Server – 1 kom x 110.000,00 kn	110.000.000
V.	Razvoj programske opreme – kvartalno x 25.000,00 kn	25.000,00
VI.	Administriranje portala – mjesečno x 2.500,00 kn	30.000,00
VII.	Promotivne aktivnosti	PGŽ 8.000,00
VIII.	Plakat – 10.000 kom x 2,00kn (format A3, color kunstdruck)	PGŽ 20.000,00

IX.	Brošura – 5.000 kom x 6,00kn (format A5, stranica 20, 4/4 color)	PGŽ30.000,00
	UKUPNO	272.000,00

VI.

UNAPRJEĐENJE SKRBI O STARIJIM OSOBAMA

1. ANALIZA PROBLEMA

Prema popisu stanovništva iz 2011. god u RH živi 758.633 osobe starije od 65 godina, ili 17,7% ukupne populacije, što je iznad prosjeka ostalih zemalja EU (17%). Demografski pokazatelji ukazuju da starenje populacije ima uzlazni trend.

Budući da starenje populacije predstavlja jedan od najvećih izazova s kojim se svijet suočava briga za starije predmet je interesa kako politike, struke, tako i zdravstveno istraživačkih krugova. Govori se o podizanju kvalitete života, pravu na dostojanstvenu starost i trajnu životnu uključenost. Pristup kvaliteti života oslanja se ne samo na indikatore materijalnog životnog standarda, već i na različite subjektivne činitelje koji utječu na kvalitetu života (društveni odnosi, sigurnost, mentalno zdravlje, kvaliteta prirodnog okoliša, dokolica, kulturni i sportski resursi).

U području socijalne skrbi izrađena je strategija skrbi za starije osobe u RH za razdoblje 2014.-2016. godine prvenstveno kao podloga za korištenje sredstava iz EU fondova, te služi kao podloga za razvoj novih oblika socijalnih usluga u lokalnoj zajednici.

2. ANALIZA STANJA I DETERMINANTI

U Primorsko-goranskoj županiji udio starijih osoba iznad 65 godina je 18,91%, a u gradu Rijeci 19,7% što je znatno iznad prosjeka Republike Hrvatske. Skrb za starije se provodi kroz institucionalnu i vaninstitucionalnu zaštitu. Institucionalna zaštita je osigurana kroz četiri županijska doma za starije osobe, kapaciteta 752 korisnika, privatne domove kapaciteta 329 i obiteljske s 249 kreveta.

Izvaninstitucijska skrb se uglavnom odnosi na pomoć i njegu u kući, organiziranje prehrane, obavljanje kućnih poslova, održavanje osobne higijene te zadovoljavanje svakodnevnih potreba. Osim toga Županija je razvila sustav "Halo pomoći" i posuđavaonicu raznih pomagala. Izrađeni su temeljni strateški dokumenti, Socijalna karta i Akcijski plan socijalnih usluga. Najučinkovitija i najpoželjnija je izvaninstitucijska skrb kojom se prevenira i odgađa institucionalizacija. Svi naponi u PGŽ su usmjereni na povezivanje i umrežavanje svih resursa, stvaranje partnerstava s JLS-e, nevladinim udrugama te uspostavi dobre suradnje s Ministarstvom socijalne politike i mladih.

3. CILJEVI

- Uvođenje novih inovativnih usluga za starije osobe kroz razvoj kućanskih zajednica u Domovima za starije osobe (DZSO) PGŽ,
- izrada Vodiča za starije osobe tijekom 2015. godine,
- Uspostava suradnje između zdravstvene i socijalne službe u brizi za starije osobe,
- Edukacija djelatnika koji skrbe o starijim osobama (educirati djelatnike)

4. CILJANA SKUPINA

Osobe starije životne dobi iznad 65 godina života, zaposlenici koji skrbe o starijim osobama.

5. PLAN AKTIVNOSTI I IMPLEMENTACIJE

- 1. godina provedbe (2015.):** Operativni cilj 1- analiza potreba, priprema dokumenta (izrada plana potrebnih radnji) – potpora u razvoju kućanskih zajednica u institucionalnoj skrbi, (DZSO Kantrida, Mali Kartec), priprema i uređenje prostora sukladno modelu domova IV. Generacije (DZSO Kantrida), priprema (edukacija) djelatnika i korisnika (prilagodba na nove uvjete rada) – DZSO Kantrida, **Operativni cilj 2** - identificiranje ključnih aktera za izradu vodiča, definirati sadržaj vodiča s naglaskom na zdravo starenje, objedinjavanje podataka, tiskanje vodiča promocija vodiča. **Operativni cilj 3** - utvrditi potrebe djelatnika u zdravstvenoj i socijalnoj skrbi za integracijom podataka (korištenje zajedničkih baza podataka), **Operativni cilj 4** - procjena potrebnih znanja i vještina zdravstvenog i nezdravstvenog osoblja koje sudjeluje u skrbi za starije osobe,
- 2. godina provedbe (2016.):** Operativni cilj 1- priprema i uređenje prostora sukladno modelu domova IV. Generacije (DZSO Mali Kartec), priprema (edukacija) djelatnika i korisnika (prilagodba na nove uvjete rada) – DZSO Mali Kartec, **Operativni cilj 2** - upotrijebiti rezultate pilot projekta „NICE“ koji se provodi u gradu Rijeci (Medicinski fakultet nositelj projekta).
- 3. i 4. godina provedbe (2017. i 2018.):** Operativni cilj 1 – Priprema dokumenta (izrada plana potrebnih radnji) potpora u razvoju kućanskih zajednica u institucionalnoj skrbi (DZSO Volosko i Veli Lošinj), priprema i uređenje prostora sukladno modelu domova IV. Generacije (DZSO Volosko i Veli Lošinj), priprema (edukacija) djelatnika i korisnika (prilagodba na nove uvjete rada) – DZSO Volosko i Veli Lošinj, **Operativni cilj 2** – izrada pisanog protokola o uspostavljanju suradnje zdravstvene i socijalne skrbi, primjena protokola u praksi **Operativni cilj 3** – provođenje stručnih usavršavanja djelatnika.

6. EVALUACIJA

Vrednovanje postignutih rezultata unutar operativnih ciljeva provesti će se kroz niz indikatora: **Operativni cilj 1** - broj uvedenih kućanskih zajednica, zadovoljstvo djelatnika i korisnika, **Operativni cilj 2** – broj tiskanih vodiča, broj distribuiranih vodiča, broj osoba uključenih u pripremu, zadovoljstvo i komentari starijih osoba na vodič, **Operativni cilj 3** – broj korisnika uključenih u pripreme radnje za integraciju zdravstvene i socijalne skrbi, broj korisnika (starijih osoba) uključenih u implementaciju pilot projekta, **Operativni cilj 4** – broj sudionika fokus grupa (nezdravstvenih i zdravstvenih) i broj sudionika u grupama (nezdravstvenih i zdravstvenih).

7. FINACIJSKI ASPEKT PLANA ZA 2015. GODINU

	NAMJENA SREDSTAVA	IZNOS
I.	Analiza potreba, priprema dokumenta (izrada plana potrebnih radnji) – potpora u razvoju kućanskih zajednica u institucionalnoj skrbi, (DZSO Kantrida, Mali Kartec)	Nematerijalna potpora Tima 0,00

II.	Priprema i uređenje prostora sukladno modelu domova IV. Generacije (DZSO Kantrida), priprema (edukacija) djelatnika i korisnika (prilagodba na nove uvjete rada) – DZSO Kantrida,	Planovi ustanova Socijalni plan PGŽ
III.	Priprema za izradu i tiskanje vodiča	PGŽ 20.000,00
IV.	Procjena potreba djelatnika u zdravstvenoj i socijalnoj skrbi za integracijom podataka (korištenje zajedničkih podataka)	Nematerijalna potpora tima
V.	Procjena potrebnih znanja i vještina zdravstvenog i nezdravstvenog osoblja koje sudjeluje u skrbi za starije osobe (metoda fokus grupe) – MEDRI- EU projekt	EU fondovi
	UKUPNO	20.000,00

VII.

POTICANJE SOCIJALNE I EKONOMSKE UKLJUČENOSTI MLADIH

1. ANALIZA PROBLEMA

Mladi (mladi nezaposleni) moraju postati prioritet, stoga će od 2014. do 2020. Europski Socijalni Fond uložiti preko 80 milijardi eura, u nadogradnju vještina europske populacije, te povećanje zaposlenja. Što se tiče RH, iz ovog fonda kroz „Inicijativu za zapošljavanje mladih (YEI)“, za period od 2014. do 2015. g., osigurano je 66,35 milijuna eura u obliku bespovratnih sredstava bez obveze nacionalnog sufinanciranja.

Prema podacima iz istraživanja *Potrebe, problemi i potencijali mladih u Hrvatskoj*¹, tri četvrtine ih radi u privatnom sektoru, manje od polovice ih je zaposleno u struci za koju su se školovali, a polovica nema siguran i trajan posao. Štoviše, prosječno tjedno rade 3 sata dulje od zakonom propisane norme, za što u prosjeku dobivaju plaću koja je za 20% niža od prosječne plaće u RH. Takvi uvjeti nepovoljno utječu na njihovo socioekonomsko osamostaljivanje, sklapanje braka, planiranje potomstva i ostalo (Nacionalni program za mlade 2014.).

Na razini Hrvatske, izrađen je prijedlog Nacionalnog programa za mlade od 2014. - 2017.godine, koji može biti okvirom za izradu regionalnih programa.

2. ANALIZA STANJA I DETERMINANTI

Mladi su posebna društvena skupina koja predstavlja potencijal za razvoj i napredak zajednice, no ujedno su i najranjiviji dio populacije jer se nalaze u razdoblju sazrijevanja i prelaska u svijet odraslih, te preuzimanja trajnih društvenih uloga.

Dijelimo ih u više skupina, no u zadnje vrijeme 2 skupine mladih se najviše ističu na socijalnoj karti zajednice: nezaposleni mladi i mladi u riziku ispadanja iz sustava obrazovanja.

Prema Popisu stanovništva iz 2011.godini u Hrvatskoj ima 794.900 mladih, odnosno 18,6% u ukupnoj populaciji.

¹ <http://www.euasistent.eu/vijesti/plan-implementacije-garancija-za-mlade-republike-hrvatske>

² Autorice Istraživanja su prof. dr. sc. Vlasta Ilišin iz Instituta za društvena istraživanja i prof. dr. sc. Vedrana Spajić Vrkaš s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Dobna struktura stanovništva Županije je sljedeća: 20,5% je udio mladih (0-19 godina), 56,5% udio je zrelog stanovništva (20-59 godina) i 22,4% je udio starog stanovništva. Ukupan broj nezaposlenih mladih od 15-29 godina u PGŽ iznosi 4.152, od toga je 2.250 žena i 1.902 muškaraca.

Ciljana područja intervencije su: (i) Socijalne prepreke/poteškoće (ii) Ekonomske prepreke/poteškoće (iii) Edukacijske prepreke/poteškoće i (iv) Slobodno vrijeme mladih.

3. CILJEVI

Osnovni cilj: Formirati funkcionalni sustav podrške cjelokupnom sektoru mladih u PGŽ radi povećanja društvene uključenosti. Na način da se implementiraju odabrane aktivnosti iz strategije/akcijskog plana, kroz poticanje razvijanja, financiranja i praćenja tih aktivnosti.

Podciljevi: (i) Utvrditi potrebe i prioritete za društvenu uključenost mladih s manje mogućnosti do lipnja 2015. (ii) Razviti trogodišnju strategiju/strateški akcijski plan društvenog uključivanja mladih u skladu s utvrđenim potrebama i prioritetima, do prosinca 2015. (iii) Izrađivati provedive i mjerljive godišnje operativne planove društvene uključenosti mladih do ožujka svake godine te pratiti njihovu provedbu (2016.-2018.).

4. CILJANA SKUPINA

Osnovna ciljana skupina su Mladi s manje mogućnosti (prema „NEET“-u), od 15 – 29 godina, na području PGŽ. Mladi koji su u nepovoljnijem položaju u odnosu na svoje vršnjake jer se suočavaju s jednom ili više poteškoća/prepreka, te im je onemogućen pristup formalnom i neformalnom obrazovanju, aktivno građanstvo, te uključivanje u društvo. Specifične ciljane skupine: mladi s manje socijalnih mogućnosti, mladi s manje ekonomskih mogućnosti, mladi s poteškoćama u obrazovanju, mladi s rizičnim ponašanjem.

5. PLAN AKTIVNOSTI

Provedba Plana aktivnosti će se temeljiti na učinkovitim pristupima koji su temeljeni na europskim smjernicama *EU strategije za mlade-Ulaganje i osnaživanje*, 2009., koja donosi smjernice za mlade u nadolazećem desetljeću² te prema nacrtu prijedloga *Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014.-2020.)*.

Operativni cilj 1. Utvrditi potrebe i prioritete za društvenu uključenost mladih s manje mogućnosti (4 fokus grupe; anketno ispitivanje roditelja/skrbnika i stručnjaka za mlade. Prva godina provedbe: Utvrđivanje prioriternih potreba i problema (lipanj 2015.).

Operativni cilj 2. Izrada akcijskog plana/trogodišnje strategije za mlade. Druga godina provedbe: Izrada akcijskog plana/trogodišnje strategije za mlade (do lipnja 2016. g.)

Operativni cilj 3. Organizacija radionica i programa za jačanje društvene uključenosti mladih. Treća i četvrta godina provedbe: Organizacija radionica i programa za jačanje društvene uključenosti mladih (do lipnja 2018. godine).

² http://www.mobilnost.hr/prilozi/05_1364290092_ulaganje_i_osnaz_za_web.pdf

6. EVALUACIJA (do prosinca 2019. godine)

Vrednovanje postignutih rezultata istraživanja i radionica: broj provedenih fokus grupa, broj anketnih listića s roditeljima/skrbnicima i stručnjacima, broj korisnika na fokus grupama, broj korisnika na radionicama i edukacijama, zapisnici s rasprava i radionica od strane korisnika, broj klikova na on-line kampanji, broj medijskih članaka i drugih medijskih objava putem televizije, radija, društvenih mreža, broj like-ova na društvenim mrežama, broj upita upućenih savjetovalištim ili organizacijama.

7. FINACIJSKI ASPEKT PLANA ZA 2015. GODINU

	NAMNJENA SREDSTAVA	IZNOS
I.	Utvrđiti potrebe i prioritete za društvenu uključenost mladih -4 fokus grupe; - anketno ispitivanje roditelja/skrbnika i stručnjaka za mlade	PGŽ 20.000,00
	UKUPNO	20.000,00

VIII.

RAZVOJ UDOMITELJSTVA DJECE U PGŽ

1. ANALIZA PROBLEMA

Prema Konvenciji UN-a o pravima djeteta (1989.), djeca imaju, među nizom drugih i slijedeća prava: znati svoje roditelje i uživati njihovu skrb, ne smije ih se odvajati od roditelja protiv njihove volje, iznimno ako je to u njihovom najboljem interesu, primarna je odgovornost roditelja odgajati svoju djecu, a odgovornost je države pružati potporu roditeljima, ukoliko obitelj ne može djetetu pružiti skrb, unatoč odgovarajućoj potpori države, dijete ima pravo na zamjensku skrb (smještaj kod udomitelja, posvojenje, po potrebi smještaj u ustanovu za skrb o djeci).

Zahtjevi za razvojem usluga u zajednici kao alternative institucionalnoj skrbi potaknuli su usvajanjem niza dokumenata na europskoj i međunarodnoj razini (Konvencija UN-a o pravima djeteta, Smjernice UN-a za alternativnu skrb o djeci, Povelja Europske unije o temeljnim pravima, Strategija Europa 2020, itd), ali i niza nacionalnih zakona, pravilnika i strategija kao što su Nacionalni plan aktivnosti za prava i interese djece od 2006. do 2012. godine, Strategija razvoja sustava socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj 2011. – 2016., Standardi kvalitete socijalnih usluga u djelatnosti socijalne skrbi te Plan deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2011. do 2018. godine (u daljnjem tekstu: Plan), koji je donesen 2011. godine i predstavlja strateški dokument Ministarstva socijalne politike i mladih.

2. ANALIZA STANJA I DETERMINANTI

U Primorsko-goranskoj županiji djeluju tri doma za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi u kojem je na stalnom smještaju približno 75 djece, od toga šezdesetak djece s područja PGŽ.

U 2012.godini je ukupno s područja PGŽ 80-ero djece smješteno u udomiteljske obitelji, i to rješenjem CZSS Rijeka 65 (od toga 6 s teškoćama u razvoju), CZSS Crikvenica 3, CZSS Cres i Lošinj 1, CZSS Krk 1, CZSS Delnice 2 i CZSS Vrbosko 7.

Primorsko-goranska županija jedna je od regija s najmanjim brojem udomiteljskih obitelji u Hrvatskoj. Krajem 2013. godine bilo je 27 tradicionalnih udomiteljskih obitelji sa važećom dozvolom u kojima je smješteno 26-ero djece bez adekvatne roditeljske skrbi.

S obzirom na proces deinstitutionalizacije i transformacije sustava socijalne skrbi, postoji potreba za još pedesetak obitelji udomitelja. Poslove vezane za promociju, obradu, edukaciju udomitelja, izdavanje dozvola i pružanje podrške udomiteljskim obiteljima i udomljenoj djeci trebao bi obavljati nadležni Centar za socijalni skrb. Zakonom je određeno da CZSS treba osnovati tim za udomiteljstvo kada na svom području ima pedeset udomitelja, što ovdje nije slučaj, te se problemima udomitelja sustavno ne bavi nitko. Udomitelji Primorsko-goranske županije osnovali su krajem 2010.godine udrugu DAMDOM koja se bavi promocijom udomiteljstva i održava mjesečne susrete na kojima razmjenjuju iskustva. Članovi Udruge DAMDOM i potencijalni udomitelji javljaju se često na informativne razgovore, ali i na savjetodavni rad u Dječji dom Izvor, koji je već niz godina aktivan u promidžbi udomiteljstva.

3. CILJEVI:

1. Smanjiti broj djece na smještaju u domovima za djecu bez adekvatne roditeljske skrbi
2. Povećati broj udomiteljskih obitelji na području Primorsko – goranske županije
3. Pružati usluge osnovnog osposobljavanja, supervizije i savjetovanja udomiteljskih obitelji i udomljene djece u skladu sa standardima kvalitete usluga socijalne skrbi

4. PLAN AKTIVNOSTI

1. Promidžba udomiteljstva s ciljem stvaranja 10 novih udomiteljskih obitelji kroz organiziranje tribina i okruglih stolova, izdavanje brošure, medijske promocije i izrade web-stranice
2. Provođenje osnovnog osposobljavanja udomiteljskih obitelji
3. Organiziranje jedne dodatne edukacije udomitelja godišnje u skladu s njihovim potrebama
4. Savjetodavni rad s udomiteljima i udomljenom djecom
5. Supervizija udomiteljskih obitelji
6. Osnivanje mobilnog tima za podršku udomiteljima na području PGŽ
7. Zbrinjavanje djece iz PGŽ u udomiteljskim obiteljima na području iste

5. PLAN IMPLEMENTACIJE

1. godina provedbe – pravno reguliranje službe za podršku udomiteljima u sklopu Centra za pružanje usluga u zajednici Izvor, osiguravanje prostora za provedbu aktivnosti, zapošljavanje stručnog radnika koji će raditi na tim poslovima i/ili preraspodjela radnog vremena radnika, rad na promociji

- promociji udomiteljstva, izrada Plana rada Službe za udomiteljstvo, organiziranje osnovnog osposobljavanja i dodatne edukacije udomitelja, supervizije i savjetovanja udomiteljskih obitelji i udomljene djece
2. godina provedbe – nastavak aktivnosti iz prve godine, osnivanje mobilnog tima
 3. nastavak svih aktivnosti

6. EVALUACIJA (do prosinca 2019. godine)

Provoditelj aktivnosti namjerava raditi procesnu i završnu evaluaciju temeljem rezultata anketa sudionika u aktivnostima, te broju korisnika i sati pruženih usluga tj. Aktivnosti, broja djece na smještaju u domovima i udomiteljskim obiteljima.

7. FINANCIJSKI ASPEKT PLANA ZA 2015. GODINU

	NAMJENA SREDSTAVA	IZNOS
I.	Promidžba udomiteljstva s ciljem stvaranja 10 novih udomiteljskih obitelji Organiziranje tribina i okruglih stolova, izdavanje brošure, medijske promocije izrada web-stranice	Ekspertni tim PGŽ 12.000,00
II.	Provođenje osnovnog osposobljavanja udomiteljskih obitelji – za najmanje 10 potencijalnih udomiteljskih obitelji u prvoj godini, a kasnije prema potrebi	Ekspertni tim (volonterski)
III.	Organiziranje jedne dodatne edukacije udomitelja godišnje u skladu s njihovim potrebama	Ekspertni tim
IV.	Savjetodavni rad s udomiteljima i udomljenom djecom – priprema za udomljavanje, praćenje prilagodbe i prevencija izdvajanja iz udomiteljskih obitelji - Zapošljavanje jednog psihologa	MSPM 120.000,00
V.	Supervizija udomiteljskih obitelji	Ekspertni tim
VI.	Priprema za osnivanje mobilnih timova za podršku udomiteljima na području PGŽ	MSPM Troškovi prijevoza
VII.	Zbrinjavanje djece iz PGŽ u udomiteljskim obiteljima na području iste	Ekspertni tim
	UKUPNO	132.000,00

IX.

RAZVOJ STAMBENIH ZAJEDNICA ZA SOCIJALNO OSJETLJIVE SKUPINE

1. ANALIZA PROBLEMA

Razvoj izvaninstitucijskih usluga za osobe s invaliditetom odgađa vrijeme nastanka potrebe za stalnim smještajem, osnažuje korisnike i pruža podršku obiteljima korisnika. Organizirano stanovanje za korisnike usluge stalnog smještaja omogućile bi im samostalniji i kvalitetniji život.

Organizirano stanovanje je socijalna usluga kojom se jednoj ili više osoba tijekom 24 sata dnevno uz organiziranu stalnu ili povremenu pomoć stručne ili druge osobe, u stanu ili izvan stana, osiguravaju osnovne životne potrebe te socijalne, radne, kulturne, obrazovne, rekreacijske i druge potrebe. Organiziranim stanovanjem smatra se i stanovanje u zajednici stambenih jedinica koje se nalaze na istoj lokaciji. U jednoj stambenoj zajednici može stanovati najviše osam korisnika.

Usluge organiziranog stanovanja u pripremi je za korisnike Centra za rehabilitaciju Rijeka i Doma za psihički bolesne odrasle osobe Turnić, te osobe s poremećajima iz autističkog spektra.

2. ANALIZA STANJA I DETERMINANTI

Prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo u Primorsko goranskoj županiji, stanje na dan 17.01.2013., živi 25.646 osoba s invaliditetom što čini 8,7% ukupnog stanovništva županije.

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Primorsko goranske županije, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN64/01), su oštećenja drugih organa i organskih sustava te oštećenja lokomotornog sustava.

U Primorsko goranskoj županiji postoji relativno razvijena mreža ustanova koje pružaju rehabilitaciju osobama s invaliditetom: Centar za rehabilitaciju Rijeka, Dom za psihički bolesne odrasle osobe Turnić i Centar za autizam podružnica Rijeka. Osim navedenih, na području županije skrb psihički bolesnim osobama pruža i Psihijatrijska bolnica Lopača, usluge smještaja kao i usluge u zajednici osiguravaju i Dnevni centar za rehabilitaciju Slava Raškaj Rijeka, Dom za djecu i mladež Kraljevica – Oštro i Centar za rehabilitaciju Fortica – Kraljevica. Za obitelji osoba s mentalnim teškoćama ne postoji nikakva specijalizirana usluga, te se često događa da i članovi obitelji oboljelih postanu sami korisnici usluga socijalne skrbi.

Na području županije postoji niz udruga osoba s invaliditetom i udruga za osobe s invaliditetom koje su financijski podržane od strane županije, gradova u županiji kao i Ministarstva socijalne politike i mladih te Ministarstva zdravlja, a svojim aktivnostima podižu kvalitetu života svojih članova.

3. CILJEVI

1. Usluge organiziranog stanovanja uz podršku Centra za rehabilitaciju Rijeka:

- do 2018. godine formirati 9 stambenih zajednica u stanovima i jednu u kući (39 korisnika)
- pripremiti korisnike i roditelje/skrbnike kako bi se što efikasnije proveo proces deinstitutionalizacije kroz stambene zajednice
- provesti edukaciju 60 zaposlenika za proces transformacije i osobno usmjereno planiranje
- provesti edukaciju 20 zaposlenika za pružanje usluge stanovanja uz podršku

2. Usluge organiziranog stanovanja uz podršku Doma za psihički bolesne odrasle osobe Turnić:

- do 2018. godine formirati najmanje 8 stambenih jedinica za 31 korisnika

- pripremiti korisnike i roditelje/skrbnike kako bi se što efikasnije proveo proces deinstitucionalizacije kroz stambene zajednice
- provesti edukacije zaposlenika za proces transformacije i osobno usmjeravanje te za pružanje usluge stanovanja uz podršku

4. CILJANA SKUPINA

Osobe s intelektualnim teškoćama starije od 21 godine, odrasle osobe s mentalnim teškoćama i osobe s poremećajima iz autističkog spektra.

5. PLAN AKTIVNOSTI:

2015: uz podršku Centra za rehabilitaciju Rijeka - formirati 3 stambene jedinice za 12 korisnika, obaviti pripremne radnje za organizirano stanovanje (uređenje i opremanje stambenih jedinica, pripremanje korisnika i roditelja/skrbnika), educirati 60 zaposlenika za proces transformacije i osobno usmjereno planiranje te 20 zaposlenika za pružanje usluge stanovanja uz podršku.

Uz podršku Doma za psihički bolesne odrasle osobe Turnić - formirati 1 stambenu jedinicu za 4 korisnika, obaviti pripremne radnje za organizirano stanovanje (uređenje i opremanje stambenih jedinica, pripremanje korisnika i roditelja/skrbnika), educirati zaposlenike za proces transformacije i osobno usmjereno planiranje te za pružanje usluge stanovanja uz podršku.

2016: uz podršku Centra za rehabilitaciju Rijeka – formirati 3 stambene jedinice za 12 korisnika te obaviti pripremne radnje za organizirano stanovanje; uz podršku Doma za psihički bolesne odrasle osobe Turnić – formirati 2 stambene jedinice za 8 korisnika i obaviti pripremne radnje za organizirano stanovanje.

2017: uz podršku Centra za rehabilitaciju Rijeka – formirati 3 stambene jedinice za 12 korisnika te obaviti pripremne radnje za organizirano stanovanje; uz podršku Doma za psihički bolesne odrasle osobe Turnić – formirati 2 stambene jedinice za 7 korisnika i obaviti pripremne radnje za organizirano stanovanje.

2018: uz podršku Centra za rehabilitaciju Rijeka – formirati stambenu jedinicu u kući za 5 korisnika i obaviti pripremne radnje za organizirano stanovanje; uz podršku Doma za psihički bolesne odrasle osobe Turnić – formirati 3 stambene jedinice i obaviti pripremne radnje za organizirano stanovanje.

6. EVALUACIJA

Vrednovanje postignutih rezultata provesti će se indikatorima kao što su: broj uvedenih stambenih jedinica (uređenih i opremljenih), zadovoljstvo djelatnika i korisnika te broj educiranih djelatnika.

7. FINANCIJSKI ASPEKT PLANA ZA 2015. GODINU

	NAMJENA SREDSTAVA	IZNOS
I.	Usluga organiziranog stanovanja uz podršku Centra za rehabilitaciju Rijeka	CZR Rijeka 36.000,00
	Organizirano stanovanje	

	- troškovi režija po stambenoj jedinici (tri stambene jedinice)	
II.	Pripremne radnje za organizirano stanovanje uređenje i opremanje stambenih jedinica, pripremanje korisnika i roditelja/ skrbnika	Zaklada Soros 150.000,00
III.	Edukacija zaposlenika za proces transformac. i osobno usmjereno planiranje Edukacija zaposlenika za pružanje usluge stanovanja uz podršku	MSPM
IV.	Usluga organiziranog stanovanja uz podršku Doma za psihički bolesne odrasle osobe Turnić Organizirano stanovanje - troškovi režija po stambenoj jedinici (jedna stambena jedinice)	MSPM 36.000,00
V.	Pripremne radnje za organizirano stanovanje uređenje i opremanje stambenih jedinica, pripremanje korisnika i roditelja/ skrbnika	PGŽ 60.000,00
VI.	Edukacija zaposlenika za proces transformac. i osobno usmjereno planiranje Edukacija zaposlenika za pružanje usluge stanovanja uz podršku	MSPM
	UKUPNO 2015.	272.000,00

X.

Ovaj Plan stupa na snagu prvog dana od dana objave u „Službenim novinama Primorsko-goranske županije“.

KLASA: 021-04/15-01/1

UR.BROJ: 2170/1-01-01/5-15-12

Rijeka, 26. veljače 2015.

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
Županijska skupština

Predsjednik

Erik Fabijanić